

PERIODICALS

Dr. Timothy Snyder „Bloodlands” ir masinės žudynės Lietuvoje – 8 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Įstatymas, drausminantis Temidės tarnus – 3
- Sėkminga ambasadoriaus viešnagė – 4
- Karaliaučiaus krašto LB konferencija – 4, 14
- Svetingos vasaros įspūdžiai – 5
- Pamoka muziejuje – 7
- Burokėliai ne tik barščiams – 9
- Stabilumas JAV atneštų ramybės ir Europai – 11
- Žmonių atmintis ir tikėjimas padėjo atstatyti šventovę – 12
- Gyvenimo kūryje – 13

Valiutų santykis
1 USD — 2.53 LT
1 EUR — 3.45 LT

Kubilius grasina atsistatydinti, jei kitų metų biudžetas nebus apkarpytas

Vilnius (BNS) – Neoficialiomis BNS žiniomis, premjeras Andrius Kubilius antradienį vakare ir trečiadienį ryte koalicijos partneriams pareiškė atsistatydinsias, jei fiskalinis 2012 metų deficitas sieks ne 2,8 proc., o 3,1 procento. Be to, tarp koalicijos partnerių kalbama, jog neatmetama galimybė, kad Lietuva gali skolintis iš Tarptautinio valiutos fondo.

Žurnalistams jis teigia, kad svarstant kitų metų biudžeto projektą, ministrų kabinetas neranda sprendimo dėl maždaug 150–300 mln. litų. Pasak premjero, vietoj siūlymo 2 proc. mažinti valdžios institucijų finansavimą siūloma trims mėnesiams atidėti pensijų atstatymą, didinti pridėtinės vertės mokestį ar sumažinti pervedimus į privačius pensijų fondus.

Jo teigimu, svarstant projektą, pateikta įvairių siūlymų, kaip sumažinti fiskalinį deficitą iki 2,8 proc. bendrojo vidaus produkto.

Andrius Kubilius.

„Šia savaitę vyksta paskutinės diskusijos dėl kitų metų biudžeto. Diskusijos būna pakankamai karštos,

bet racionalios. Mes šiandien labai aiškiai įvardijome, kad Vyriausybė turi pateikti tokį biudžetą, kurio deficitas bus mažesnis negu 2,8 procento”, – trečiadienį Vyriausybėje žurnalistams sakė A. Kubilius.

„Yra įvairių siūlymų (kaip mažinti deficitą – BNS). Mes iš esmės diskutuojame dėl sumos maždaug tarp 150 mln. ir 300 mln. litų. Mes pateikėme pirmą pasiūlymą mažinti išlaidas 2 proc., ir tai yra įgyvendinamas planas. Yra siūlymų ir nukelti pensijų atidėjimą, ir didinti PVM, ir mažinti atskaitymus į privačius fondus”, – pridūrė premjeras.

Vis dėlto, jis pažymėjo, kad šiuo metu geriausias sprendimas yra 2 proc. išlaidų apkarpymas visoje valstybės tarnyboje, ministerijose ir viešajame sektoriuje.

Vyriausybė imasi šalies gynybinių pajėgumų stiprinimo

Vilnius (ELTA) – Pradedamas įgyvendinti naujasis valstybės ginkluotos gynybos planas, pagal kurį ginkluotos gynybos nuo agresijos metu ginkluotosioms pajėgoms priskiriamos Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir Viešojo saugumo tarnybos pajėgos.

Vyriausybė numato parengti ir tinkamai finansuoti specialių karinių mokymų programą, skirtą šioms padaliniams. Tikimasi, kad minėtos

pajėgos bus pasirengusios veikti valstybės ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ir pagal poreikį dalyvauti NATO karinėse operacijose.

Igyvendinus šį planą, 2012 metais bendras ginkluotųjų pajėgų finansavimas padidėtų iki beveik 1 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP).

Taip pat Vyriausybė pavedė Krašto apsaugos ministerijai kartu su Ūkio ir Finansų ministerijomis iki lapkričio 1 dienos išnagrinėti galimy-

bes taikyti viešojo ir privataus sektorių partnerystę karinės infrastruktūros vystymo projektams, tarp jų – karinių oro pajėgų aviacijos bazės Šiauliuose infrastruktūros plėtrai.

Taip pat pavesta pateikti siūlymus dėl papildomų Krašto apsaugos sistemos objektų įtraukimo į valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo sąrašą, tokiu būdu siekiant padidinti realų krašto apsaugos finansavimą 2012 metais.

Kasmetiniame Čikagos maratone – lietuviai bėgikai

Šių metų spalio 9 d., sekmadienį, vykusiam kasmetiniame Čikagos maratone dalyvavę lietuviai vėl bėgo kaip vieninga komanda. Tautiečius sportininkus entuziastingai palaikė būrys tautiškai pasipuošusių sirgalių, mojuojančių trispalvėmis, tūkstantmečio vėliava ir nepaliaujamai skanduojančių „Lietuva”. Viename garsiausių pasaulio maratonų lietuviai dalyvavo kartu su daugiau nei 45,000 kitų bėgikų.

Ankstųvą sekmadienio rytą bėgikų grupė susirinko Lietuvos generaliniame konsulate, kur juos pasitiko konsulato darbuotojai, sveikino vicekonsulas Ramūnas Loda, buvo įteikti rėmėjo, lietuviškos įmonės „Lina Embroidery” įsteigti suvenyriniai marškinėliai. Vėliau maratono dalyviai ir juos palaikantys artimieji išėjo starto link.

Prie septyniolikto maratono mylios žymos buvo lietuviškomis vėliavomis bei iš tolo matomais geltonais, žaliais ir raudonais balionais papuošta palaikančiųjų vieta. Susirinkusius skanėstais vaišino restoranas „Kuni-gaiščių užėiga”, kad būtų linksmiau skambėjo lietuviška muzika, buvo galimybė patiems spalvinti suveny-

Lietuvių komanda prieš Čikagos maratoną.

LR Generalinio konsulato Čikagoje archyvo nuotraukos

rinius Čikagos maratono marškinėlius.

2009-aisiais pradėta veikla „Lietuviai Čikagos maratone”, kuomet daugiau 42 kilometrų bėgimą bėgikai skyrė Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti, šiemet įvyko jau trečiąją kartą. Dar ankstyvą šių metų pavasarį LR generalinis konsulas Čikagoje paskelbė bėgikų registraciją į lietuvišką komandą, kurios išdava – 18

maratoną bėgusių komandos narių.

Džiugu, kad visiems komandos nariams bėgimas sekėsi puikiai. Dvi jauniausios dalyvės Evelina Rickevičiūtė (16 m.) ir Deimantė Bagdonavičiūtė (17 m.) įveikė daugiau nei pusę maratono, o likę 16 suaugusiųjų sėkmingai baigė visus 42 kilometrus ir 195 metrus ir buvo apdovanoti suvenyriniais Čikagos maratono medaliais.

Nukelta į 9 psl.

Redakcijos žodis

Jau ne kartą rašėme apie tai, kad nemokame vertinti savųjų menininkų. Buvęs ilgametis Vilniaus mažojo teatro vadovas Rimas Tuminas nuo 2007 metų vadovauja žinomam Maskvos J. Vachtangov teatrui. Ne kartą jis buvo įvertintas užsieniečių. Ir štai nauja žinia – Sankt Peterburg teatras „Baltiskij dom“ Rusijoje už visuotinai pripažintus kūrybinius nuopelnus pagerbė režisierių iš Lietuvos. Miesto Aleksandro parke „Žvaigždžių eilėje“ lietuvių režisieriui skirtas vardinis krėslas. Pernai rudenį tokiu pat krėslu pagerbtas iš Lietuvos kilęs režisierius Kama Ginkas, Henrieta Janovskaja bei lietuvių aktorius Donatas Banionis. Beje, R. Tuminas ir jo kūryba šiemetiniame tarptautiniame teatro festivalyje „Baltiskij dom“ buvo vertinama ypatingai. Režisieriaus nuopelnas ir tai, kad Sankt Peterburg buvo parodyti ir Vilniaus mažojo teatro spektakliai „Mistras“ bei „Revizorius“. R. Tuminas Maskvoje pas-tatė spektaklius „Dėdė Vania“, „Troilas ir Kresinda“, „Vargas dėl proto“, į kuriuos bi-lietus nusipirkti reikia gerokai prieš spek-taklio dieną.

Redaktorė **Laima Apanavičienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00 Pima klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00 Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00 Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA: JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00 Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatoriai – kun. Viktoras Rimšelis • Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. • Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba. • Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. • Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Šių metų birželio pradžioje Vilniuje dvi dienas dirbo ESBO konferencija, skirta žurnalistų saugumo problemoms aptarti. Štai toje konferencijoje ir sužinojau, kodėl, azerbaidžaniečių ar turkų manymu, Lietuvos negalima vadinti demokrati-ne valstybe. Žinoma, tokie azerbaidžaniečių, turkų, armėnų, kirgizų pa-reiskimai mažumėlę stebina, glumi-na. Juk mes, lietuviai, įpratę demok-ratijos stoka pirmiausiai kaltinti ki-tus, ypač labiau į rytus ar pietus gy-venančias tautas. Tik ne save.

Tačiau tasyk Vilniuje viešėjusių kai kurių ESBO konferencijos svečių pastebėjimus, jog Lietuva negali būti laikoma demokratiška valstybe, nes jos žurnalistai už kritinius straips-nius persekiojami baudžiamosiomis bylomis, – įsidėmėjau. Įsidėmėjau ne vien dėl to, kad pats nubastas priva-taus kaltinimo tvarka iškelta bau-džiamąja byla už kritinį rašinį apie prezidento posto siekusį atsargos ge-nerolą Česlovą Jezerską, kad, lietu-viškosios Temidės požiūriu, esu ver-tas kriminalinio nusikaltėlio vardo net ne už tai, ką konkrečiai parašiau, o už tai, ką apie mano rašinius gali pamanyti nežinia iš kur ištrauktas „statistinis skaitytojas“.

Kolegos iš Azerbaidžano, Turki-jos ir Armėnijos tasyk atkreipė dė-mesį, kad jų vyriausybės vis rečiau griebiasi baudžiamojo kodekso, siek-damos nutildyti neįtinkančius visuo-menės informavimo institucijų dar-buotojus. Nereikia būti naiviems: šio-se valstybėse žurnalistai vis tiek ne-sijaučia saugūs. Juos, be abejo, ban-doma ir įbauginti, ir nutildyti. Jei ne-pavyksta kontroliuoti gražiuoju, į pagalbą pasitelkiamos itin drastiškos priemonės. Tačiau šių valstybių pro-kurorai su teisėjais nūnai ieško kito-kių priemonių žurnalistams pamo-kyti nei baudžiamosios bylos iškėli-mas dėl netiksliai pavartoto epiteto ar iškraipytų faktų.

Tai reiškia, kad žurnalistai šiose šalyse vis rečiau ir rečiau sulaukia baudžiamųjų bylų už itin kritiškus straipsnius ar komentarus. Net jei publikacijoje iš tikrųjų esama netiks-lumų ar perlenkimų, plunksnos bro-liai netraukiami už šmeižtą ar įžei-dimą baudžiamosios atsakomybės tvarka. Jie baudžiami tik „už garbės ir orumo įžeidimą“. Žodžiu, neprily-ginami kriminaliniams nusikaltė-liams. Labiausiai nesukalbamiems tiesiog pamėtėjami... narkotikai ar nelegalūs ginklai.

Suprask, kritiškai nusiteikę žur-nalistai vis tiek persekiojami. Tačiau ne dėl savo žurnalistinės veiklos. Ry-šių su oficialiuoju Briuseliu ieškan-čios pietų ir rytų valstybės nenori pa-sirodyti, jog varžo žurnalistų teises, jog nesupranta žodžio laisvės priva-lumų. Todėl jos ieško subtilesnių, iš-raiškingesnių, veiksmingesnių prie-monių, kaip nutildyti neįtinkantį laikraščio ar internetinio portalo darbuotoją. Tokiam žingsniui pasi-tarnauja kriminaliniame pasaulyje puikiai žinomos provokacijos.

Budrumą praradusiam žurnalis-tui į lagaminą slapta sudedami nar-kotikai, nelegalūs ginklai, padirbti pinigai arba į viešbučio numerį at-siunčiama neprašyta viešnia – pros-titutė. Į tokias pinkles ne savo valia įpainiotas plunksnos darbuotojas ilgam nutildomas, ir tuo pačiu nei prokurorai, nei teisėjai nesulaukia vakarietiškų priekaištų, jog pažei-

Įstatymas, drausminantis nesąžiningus lietuviškosios Temidės tarnus

GINTARAS VISOCKAS

džia pagrindines žodžio laisvės nuos-tatas. Juk žurnalistą jie teisia ne už jo publikacijas. Teisia už narkotikų vartojimą arba platinimą.

Be abejo, tokio persekiojimo taip pat negalima laikyti demokratišku. Greičiau atvirkščiai – ciniška demo-kratijos parodija. Persekiojimas už kritiką vis tiek yra persekiojimas, nesvarbu, kokiomis priemonėmis persekiojama. Juolab kai žurnalistas neturi nieko bendro nei su kvaiša-lais, nei su padirbtais pinigais. Ta-čiau iškalingas azerbaidžaniečių, turkų ir armėnų papasakotas pavyz-dys byloja, kaip kai kurios Europos Sąjungos palankumo trokštančios valstybės bijo būti apkaltintos nesu-prantančios elementariausių gyveni-miškų tiesų: šalys, leidžiančios savo žurnalistams daugiau, gyvena ge-riau, nei tos, kurios žiniasklaidai taiko apribojimus arba bando už-mauti apynasrį.

Lietuvai kaltinimai demokrati-jos stoka, regis, nėra motais. Baudžia-mųjų bylų, iškeltų žurnalistams ar komentatoriams, išguldžiusiems sa-vo nuomonę, Lietuvoje kaskart dau-gėja. Ir nepanašu, kad artimiausiu metu jų sumažėtų. Mūsų įstatymai numato galimybę net viešam asme-niui gintis nuo žurnalistų baudžia-mojo proceso kodekso pagalba. Ir šia teismine nuostata vis dažniau naudo-jamasi. Mano manymu, paprasčiausiai piktnaudžiaujama. Žurnalistui kelti baudžiamąją bylą privataus kaltinimo tvarka turėtų būti leidžia-ma tik išskirtiniais, išimtiniais atve-jais. Statistinių skaitytojų ir rinkėjų nuomonės čia tikrai neturėtų pakak-ti.

Ir vis dėlto žurnalistus persekioti pagal BPK Lietuvoje – galima. Te-turint net labai abejotinos vertės įrodymus – „anoniminių skaitytojų ir rinkėjų nuomonę“. Lietuviškieji įstatymai tokią galimybę, deja, sutei-kia. Su šia padėtimi, nori-nenori, tenka skaitytis. Bet tai – tik viena medalio pusė. O kaip, leiskite pa-klausti, Lietuvoje priekaištaujama teisėjams, padariusiems grubių teisi-nių klaidų?

Šių eilučių autoriui visąlaik bu-vo įrodinėjama, jog teisėjai – nelie-čiama kasta. Net ir grubiai suklydu-siems teisėjams jokios sankcijos ne-taikomos. Negali būti taikomos. Net tokia mintis – neįmanoma. Štai Euro-pos Žmogaus Teisių Teismui Stras-būre apskundžiau Vilniaus miesto 1-ojo apylinkės teismo teisėjo Valeri-jaus Paškevičiaus ir Vilniaus apygar-dos teismo teisėjo Stasio Lemežio sprendimą, jog „statistinių skaityto-jų ir rinkėjų nuomone“, įžeidžiau poną Č. Jezerską, todėl esu vertas kriminalinio nusikaltėlio vardo. Na ir kas, kad apskundžiau. Net jei po kelerių metų Strasbūras ir priims sprendimą, jog esu nepagrįstai nu-baustas ir man iš Lietuvos biudžeto privalo būti apmokėtos visos išlai-dos, lietuviškosios Temidės atsto-vams, suprask, nėra plaukas nuo galvos nenukris. Esą Lietuva neturi įstaty-mo, numatančio personalinę teisėjo atsakomybę.

Šiandien akivaizdu, jog tokia nuomonę pirsusieji mažumėlę klys-

ta. Lietuvos įstaty-muose esama punk-to, kuriuo remian-tis valstybinės ins-titucijos turi teisę bausti teisėjus, dėl kurių veiksmų ša-lis patyrė nuosto-lių. Omenyje turiu „Žalos, atsiradu-sios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo“ įstatymą, pas-kutinį sykį tobulintą dar 2005-ųjų metų spalio mėnesį. Paskutinioji šio įstatymo redakcija skamba šitaip: „Valstybė, atlyginusi dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuratūros ar teismo pareigūno, teisėjo tyčinių veiksmų (aktų), o kitų valdžios insti-tucijų pareigūnų, valstybės tarnauto-jų ar kitų darbuotojų kaltų veiksmų (aktų) atsiradusią žalą, įgyja regres-o (atgręžtinio reikalavimo) teisę tei-smo tvarka išieškoti iš šių asmenų tiek, kiek ji sumokėjo, bet ne daugiau kaip 9 vidutinius jų darbo užmokes-čius, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.“

Tame įstatyme taip pat sakoma, kad, iškilus konfliktui, „valsty-bei atstovauja institucija, dėl kurios pareigūno, valstybės tarnau-tojo ar kito darbuotojo neteisėtų veiksmų (aktų) atsirado žala. Kai ža-la atsirado dėl teismo pareigūno, tei-sėjo ar teismo veiksmų (aktų), valsty-bei atstovauja Teisingumo ministeri-ja. Valstybei atstovaujančios institu-cijos privalo pareikšti ieškinį dėl žalos išieškojimo regres-o (atgręžtinio reikalavimo) tvarka, jei valstybės tarnautojas ar kitas darbuotojas jos neatlygino savo noru.“

Ką byloja šis įstatymas? Mano manymu, šis įstatymas skelbia: išlai-das, patirtas dėl akivaizdžiausiai pra-laimėtų bylų Strasbūre, privalėtų pa-dengti ne kas kitas, o tas bylas ne-tinkamai išnagrinėję lietuviškosios Temidės pareigūnai. Bent jau dalį nuostolių. Bėda ta, kad mūsų Teisin-gumo ministerija deramai neatlieka savo pareigų. Nei anksčiau, nei dabar.

Žmogaus teisių teisme Strasbūre jau pralošėme ne vieną bylą. Sudėjus į krūvą visus nuostolius, turėsime beveik du milijonus litų. Būtent tiek pinigų iš valstybės biudžeto buvo sumokėta tiems Lietuvos piliečiams, kurie Lietuvos veiksmus skundė Strasbūrai ir bylas, iškeltas prieš Lietuvą, laimėjo. Lietuvos valstybės mastu tie du milijonai – mažytė su-ma. Juolab kad nuostoliai susidarė ne per vienerius metus. Tačiau šiuo atveju svarbus pats principas. Teisin-gumo ministerija per pastaruosius keliolika metų net nebandė kompen-sacijų išreikalausiti iš klaidas padariu-sių lietuviškosios Temidės tarnų. Bent jau informacijos apie tokius atvejus nepavyko rasti.

Strasbūro teismuose mes pralai-mėjome jau apie 60 kartų. Daugiau-sia pažeidimų bylose prieš Lietuvą nustatyta būtent dėl garsiojo 6-ojo straipsnio pažeidimo – teisės į tei-singą bylos nagrinėjimą. Daug atvejų, kai Lietuva kaltinta dėl pernelyg ilgos teismo proceso trukmės. Iš 37-ių atvejų, kai buvo nustatytas Konven-cijos 6-ojo straipsnio pažeidimas, net 24 bylos akivaizdžiausiai susijusios su „pernelyg ilga procesų trukme“.

Tačiau esama ir kitokio pobū-džio neatitikimų. Pavyzdžiui, 2008-aisiais metais byloje „Ramanauskas prieš Lietuvą“ Didžioji Strasbūro ko-legija nusprendė, jog lietuviškoji tei-sėsauga neteisėtai panaudojo nusi-kalstamos veikos imitavimo modelį.

Nukelta į 15 psl.

Internetė teko skaityti, kad Nikolaj Mališevskij iš kaimynės šalies Baltarusijos piktinasi, kad Lietuvoje buvo minimos 1941 metų birželio 23 dieną prasidėjusio pavergtųjų sukilimo 70-osios metinės. Jis nenukrypsta nuo Kremliaus scenarijaus, kuriame Stalin ir Hitler suokalbis ir jo padariniai – nepriklausomų Baltijos šalių pavergimas ir genocido politika – pateikiami kaip vadavimas iš buržujų, kapitalistų, nacionalistų, fašistų jungo. Kaip visada tokiais atvejais, labiausiai domina autoriaus nutylėjimas, iškalbingesnis už tikrų ir tariamų faktų kryptingą nušvietimą.

Jei autorius paminėtų, kad tuometiniai totalitarinių režimų vadovai Stalin ir Hitler dalindamiesi nepriklausomų valstybių teritorijas siekė įgyvendinti imperinius tikslus, maskuojamus pseudomokslinėmis komunizmo, socializmo teorijomis, tokių rašinių užsakovams labai nepatiktų. Okupantų pasikeitimas Baltijos šalyse nevadintinas išlaisvi-

nimu, nes tiek raudonojo, tiek rudojo okupacinių režimų tikslai buvo tie patys – pavergti mažesnes ir kariniu požiūriu silpnesnes tautas.

N. Mališevskij priekaištauja Lietuvos Respublikos prezidentui Valdui Adamkui, kuris frontui slenkant į Vakarų 1944 metais kovojo su sovietų tankais ir paskui pasitraukė į Vakarų. Autorius sąmoningai nutyli, kad okupantai – ir rudieji, ir raudonieji – neigė lietuvių tautos siekį atkurti valstybingumą. Laisvės kovotojų formuotės nesulaukė Vakarų demokratijos pasaulio nei diplomatinės, nei ekonominės, nei karinės

Okupacijos neužgesino laisvės siekio

EDMUNDAS SIMANAITIS

paramos. Beje, laisvės kovotojai patys į Sibirą ir nesirengė vykti, o pasitraukę į Vakarų nuolatos garsino Laisvės bylą. Už tai prezidentui V. Adamkui reikia tik padėkoti.

Kremliaus užsakymu skelbiamų straipsnių tikslas yra pateisinti agresijos siekį – susigražinti Stalin ir Hitler suokalbiu pasidalintas teritorijas kaip teisėtą grobį. Okupuotose kraštuose rengiami marionetiniai rinkimų spektakliai turėjo suteikti pagrindą pavergtoms tautoms neva teisėtai ir laisvai prisijungti prie okupanto imperijos. Autorius kaip pavyzdį pateikia be-

maž šimtaprocentinį balsuotojų dalyvavimą, bet nutyli, kokia „partija“ rūpinosi liaudies entuziazmo palaikymu renkant vieną porą iš dviejų klumpių.

N. Mališevskij neišsiskiria iš panašios užduoties vykdytojų. Jis būtinai pakeiksnoja ir „fašistinį“ prezidentą Antaną Smetoną. Atrodo, kad straipsnio autoriui nebuvo leista net vienu kitu žodeliu užsiminti apie Nepriklausomybės meto laimėjimus savivaldos, ekonomikos, kultūros ir pilietinės savimonės ugdymo srityse.

Pravartu priminti, kad maskviškis visagalis CK buvo išleidęs įsakymą visus kitus Kremliaus nepripažintus „socializmus“ ir kitokias nekomunistines partijas bei organizacijas vadinti fašistinėmis. Brandusis socializmas jau buvo prie pat pergalės slenksčio, deja, Sovietų Sąjunga, užuot žengusi į išliaupsintą komunizmo rytojų, Kremlui ne ta gaida nusičiaudėjęs, subyrėjo kaip kortų namelis.

LAIŠKAI

MIGLOTAI APIE „BROLIUS LENKUS“

Vytautas V. Landsbergis savo straipsnyje „Apie brolius lenkus“ („Draugas“, 2011 m. spalio 6 d.) pataria, kaip lietuviams elgtis su Vilniaus krašto lenkais, kurie nenori mokytis lietuviškai. Tie lenkai dar ir skundžiasi, kad lietuviai juos skriaudžia, nors iš visų Europos valstybių, kuriose gyvena reikšmingas skaičius lenkų mažumos, Lietuvoje jiems suteikiamos geriausios sąlygos išlaikyti savo kultūrą.

Landsbergis apie tuos lenkus rašo: „Kaip jie elgėsi – jų reikalas. (...) Tegu jų prezidentas lietuvius vadina ožkomis, nereikia reaguoti, tiesiog nekreipti dėmesio.“ Tačiau, toliau Landsbergis teigiamai pristato Lietuvos lenkų tautinės bendruomenės atstovą, buvusį parlamentarą, Ryšard Maceikianiec, kuris sako, kad Vilniaus lenkai turėtų būti mokomi „ne tik lietuvių kalbos, bet ir būtų pratinami tapti Lietuvos piliečiais“, būtų mokomi „mylėti ir branginti Lietuvos valstybę.“

Tai ką mums Landsbergis siūlo? Ar jis rimtai siūlo, kad mes į „Landsbergio brolius“ lenkus ir jų elgesį ne-reaguotume, nes tai ne mūsų reikalas? Ar jis siūlo, kad į „Maceikianiec brolius“ lenkus yra mūsų reikalas ne tik reaguoti, bet ir būtina juos mokyti ne tik lietuvių kalbos, bet ir branginti Lietuvos valstybę? Šie du išreikšti Landsbergio nurodymai viens kitam prieštarauja – ar čia Landsbergio šposai, ar tik jo miglotas mąstymas?

Dar vienas konkretus pavyzdys – „lietuviškos miglos“ Lietuvos lenkų klausimu. Šią vasarą Dieveniškėse vyko lietuvių ir latvių jaunimo stovykla pavadinta „Mūsų šaknys – baltai“. Joje buvo mokoma lietuvių ir latvių kalbos, kultūros ir istorijos. Viena iš taisyklių – stovykloje nekalbėti slavų ar germanų kalbomis.

Stovyklautojai tapo Lietuvos žiniasklaidoje išvadinti *nacistais*, *nacionalistais*, *ekstremistais* ir pan. Delfi.lt – ar sąmoningai, ar per klaidą, neaišku – dar net supainiojo su kita stovyklos taisykle, ir paskelbė, kad tiems, kurie stovykloje kalbėjo slavų ar germanų kalbomis buvo muilu plaunama burna. (Viena sto-

vyklos taisyklė uždraudė keiksmazodžius ir juokais pažadėjo besikeikiantiems išplauti burną muilu.) Premjeras Kubilius paskubėjo pasmerkti Dieveniškių stovyklautojus, sakydamas, kad jie skatina tautinę neapykantą, palygino juos su Norvegijos masiniu žudiku Breivik ir pareiškė pasipiktinimą, kad Lietuvos pareigūnai dalyvavo stovyklos atidaryme ir pagerbė tautinę vėliavą.

Nepriklausomybės akto signataras Audrius Rudys, Seimo narys Gintaras Songaila ir kiti nurodė, kad žiniasklaida neteisingai, net ir melagingai, kaltina stovyklos jaunimą ir paprašė, kad premjeras atšauktų tą netiesą, kurią jo žodžiai ir autoritetas plačiai paskleidė. Tačiau Kubilius, savotiškas proto bokštas, atsakė, kad savo žodžių neatsauks ir jaunimo neatsiprašys, nes šmeižtas (kurį jis pats padėjo skleisti!) yra ne jo, bet apšmeižtųjų problema. Bet ką gi, šis Lietuvos premjeras gavo pritarimą ir pagyrimą iš Maskvos už savo tvirtą ir nedviprasmišką poziciją.

Paskaitykime dar keletą lenko Maceikianiec žodžių, kurie netilpo į Landsbergio straipsnį. Šis Lietuvos lenkų atstovas regi Lietuvos lenkų padėtį ryškiai nemiglotai ir sako: „Lietuva tikrai nenusikalto nei Vilniaus lenkams, nei Lenkijai.“ Lenkų premjeras Donald Tusk ir keletas kitų Lenkijos politikų, šiais metais viešėdami Lietuvoje, išreiškė „susirūpinimą“ ir net pateikė priekaištus dėl to, kad Lietuvos įstatymai (pagaliau) reikalaus, jog Lietuvos lenkai mokyklose būtų mokomi lietuvių kalbos. Lietuvos premjeras Kubilius pataikaudamas sutiko įsteigti bendrą specialistų grupę išstudijuoti Lenkijos rūpesčius. Maceikianiec į tai atsiliepė: „Ką rodo šie Lenkijos aukščiausiosios valdžios vojažai? Jie rodo, jog su Lietuva galima elgtis itin nepagarbiai, nes Lietuvos valdžia neduoda atkirčio – leidžia save žeminti, niekinti.“ Bet Landsbergis sako, kad čia tiktai pačių „brolių lenkų“, o ne mūsų, „brolių lietuvių“, reikalas.

Po kurio iš trijų – Landsbergio, Kubiliaus ar Maceikianiec – skrybėlė protas, o po kurio tiktai kopūsto galva?

Donatas Januta
San Francisco, CA

DAR DĖL „PAVERGTŲJŲ SUKILIMO“ FILMO

Jeronimas Tamkutonis („Draugas“, 09.22) neužgaunančiai bara filmo kūrėjus už skubėjimą. Atrodo, kad jis tikrai skubėjo: praėjusį gruodį atvykę į Čikagą, dar ieškojo medžiagos, o po šešių mėnesių jau turėjo gražiai užbaigtą kūrinį.

Tamkutonis rašo esąs nusivylęs, kad filmas nepakankamai pavaizduoja prieškario Lietuvos gyvenimą, nepaaiškina komunizmo esmės, neaprašo pirmosios okupacijos ir neišryškina priežasčių, dėl kurių kilo sukilimas. Gal tai ir įdomios temos, bet filmo pagrindinis uždavinys buvo kitoks – pavaizduoti 1941 metų padėtį nešališkai ir suprantamiau šių dienų žiūrovui, ypač jaunimui.

Reikia nepamiršti, kad filmo kūrėjų užmojis buvo daug siauresnis. Ko norėtų Tamkutonis, galima atrasti daugelyje knygų ir spaudoje, o apie patį sukilimą žinau bent du veikalus: Kazio Škirpos gerai dokumentuotą knygą ir Algirdo M. Budreckio knygą anglų kalba.

Tamkutonis mano gerai pažįstas komunizmą, bet užmiršta, kad jis ir mes visi, 1944 m. palikę Lietuvą, kentėjome tik vienus okupacijos metus. Ar nebūtų tiksliau kukliai pripažinti, kad „trečiabangiai“ ar kiti žmonės, likę Lietuvoje, ten pasenę, užaugę ar subrendę, okupaciją kentėję per 50 metų, šiandien komunizmą ir jo padarinius gali pažinti geriau negu mes?

Sutinku su Tamkutonio pastabomis dėl sovietų ir vokiečių kareivių išvaizdos. Vienų uniforma mums neįprastai švari ir tvarkinga, kitų – lyg ir nepakankamai parodanti karišką laikyseną. Prezidentui Valdui Adamkui, manau, būtų užtekę gal vienos kitos minutės, ne daugiau kaip sukilimo dalyvių kalboms.

Aleksas Vitkus
Palos Heights, IL

Klaidos atitaisymas

Prie Indrės Tijiūnėlienės straipsnio „Norėtųsi padėti tašką“ („Draugas“, 2011.10.08.) pridėtos nuotraukos autorė yra Genovaitė Treinienė, o ne Vytautas Vizgirda, kaip parašyta po nuotrauka.

Prezidentė vetuotų įstatymą, kuriuo būtų neskaiciuojamos sovietmečiu gautos pajamos

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pareiškė, jog vetuotų įstatymą, kuriame naujiems pensininkams apskaičiuojant pensijas būtų numatoma neįtraukti sovietmečiu gautų pajamų.

„Taip, aš jų nepalaikau“, – trečiadienį žurnalistams sakė šalies vadovė, paklausta, ar vetuotų tokį pasiūlymą, kurį numato 2012 metų „Sodros“ biudžeto projektas. Pasak D. Grybauskaitės, apskaičiuojant pensijos dydį Lietuvos gyventojai turi turėti galimybę rinktis geriausius penkerius metus per visą savo darbo stažą. „Visų būsimųjų pensininkų ir visų žmonių, ypač vyresnės kartos, gyvenimas susideda iš kelių dalių, taip pat ir iš iki nepriklausomybės laikotarpio. Tie žmonės dirbo Lietuvai ir tuomet, Lietuva ir tuomet egzistavo, todėl nepritariu šiam pasiūlymui ir galvoju, kad žmogus turėtų teisę pasirinkti iš savo viso darbo stažo geriausius penkerius metus, ir tokią teisę mes tikrai turime užtikrinti savo žmonėms“, – aiškino prezidentė.

Socialinės apsaugos ir darbo viceministras Audrius Bitinas žurnalistams sakė, jog nuo kitų metų pradžios naujiems pensininkams apskaičiuojant pensijas siūloma neįtraukti sovietmečiu gautų pajamų. Toks pasiūlymas įrašytas 2012 metų „Sodros“ biudžeto projekte.

Pagal 2008 metais Seimo priimtas įstatymo pataisas, apskaičiuojant senatvės pensiją žmogui būtų leidžiama rinktis iš kokio – iki 1994 metų ar nuo 1995 metų įgyto – darbo stažo laikotarpio būtų imamos penkerių geriausių metų pajamos. Pagal jas ir būtų nustatytas draudžiamųjų pajamų koeficientas, lemiantis pensijos dydį. Ši pensijų skaičiavimo tvarka būtų palankesnė pensininkams, bet daugiau kainuotų valstybei. Pataisos turėjo įsigalioti nuo 2010 metų, tačiau dėl krizės du kartus jų įsigaliojimas buvo atidėtas.

Dabar pensija apskaičiuojama atsižvelgiant į stažą, geriausią penkerių metų darbo užmokestį, gautą 1984–1994 metais, bei po 1994-ųjų turėtas visas draudžiamąsias pajamas, nuo kurių buvo mokėtos „Sodros“ įmokos, neišskiriant didžiausių įmokų laikotarpio.

TELKINIAI

Detroit, MI

Rugsėjo 2 d. LR ambasadorius Ž. Pavilionis lankėsi Detroit. Po susitikimo su Detroit, Oakloand County ir Michigan valstijos ekonomikos vadovais jis aplankė ir Farmington Hills miesto rotušę, kur vadybininku dirba lietuvių kilmės Steve Brock (Brazauskas), o meras yra Jerry Ellis (Elizevičius). Nuotraukoje ambasadorius su LR garbės konsulu Algiiu Zaparacku ir miesto ekonominės plėtros direktore Teri Arbenowske, kuri gegužės mėnesį suorganizavo Alytaus verslininkams susitikimą su valstijos ekonomikos patarėjais.

Sėkminga ambasadoriaus viešnagė

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Š. m. rugsėjo 2–4 d. Lietuvos Respublikos garbės konsulo Detroit Algio Zaparacko kvietimu Michigan valstiją aplankė LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis. Garbingas svečias apsilankė Detroit automobilių gamybos centre bei viename iš pačių seniausių lietuvių emigrantų židinių. Ambasadorius Pavilionis susitiko su Detroit uosto Detroit/Wayne County Port Authority vykdomuoju direktoriumi John Jamian, jo pavaduotoju W. Steven Olinek bei Oakland County Asia/Pacific Development vadybininku Charles A. Homes. Susitikimo metu diskutavo apie Lietuvos uostus ir bendradarbiavimo galimybes. Po ilgo svarstymo Detroit uosto atstovai pasiūlė kitais metais rengti Detroit uosto verslo misiją į Klaipėdos uostą. Detroit Port Authority pažadėjo surasti šiai misijai Lietuva besidominčias įmones, visų pirma iš automobilių pramonės. Detroit uosto Detroit/Wayne County Port Authority vykdomasis direktorius John Jamian taip pat pažadėjo atsiųsti raštišką pasiūlymą, kurį jis parengs po susitikimo su visomis Detroit įmonėmis, kurios domėtųsi tokia kelione į Klaipėdą. Tikslas būtų nustatyti nuolatinę prekybos liniją tarp Detroit ir Klaipėdos uostų, kuri kartu galėtų būti ir tarpine stotele Detroit prekiaujant su Rusija, Kinija. Ypač Detroit atstovus domina kryptis į Kiniją, nes Kinijoje, Šanchajuje, veikia „General Motors“ įmonė. Tokiam pasiūlymui pritaria ir geri Algio Zaparacko draugai respublikonai iš Michigan valstijos, kurie yra atsakingi

už visos valstijos ekonominius ryšius (Douglas Smith, senior vice-president of Michigan Economic Development Corporation ir Scott W. Greenlee, Export Director). Jie iki šiol rengė tokias misijas į Vakarų Europos šalis. Jų nuomone, misija į Lietuvą galėtų prisidėti prie jų planuojamos misijos į Vokietiją. LR ambasadorius Pavilionis apsilankė Zaparacko radijo stotyje, iš kurios yra transliuojama lietuviška valandėlė. Zaparackas, LR garbės konsulas ir radijo programos „Lietuviškos melodijos“ vedėjas, pasiūlė sukurti internetinę nuorodą iš LR ambasados Washington, DC tinklalapio į šias radijo stotis ir taip labiau populiarinti tarp lietuvių, nes Amerikos lietuvių radijo stotys labai sunkiai finansiškai išsilaiko. LR ambasadorius Pavilionis tokiam pasiūlymui pritarė. Trečias pasiūlymas buvo užmegzti ryšį tarp Švietimo ministerijos ir University of Michigan, kur šiuo metu dirba prof. Almantas Galvanauskas, tyrinėjantis šviesolaidžių pralaidumą ir lazerius. Jis kviečiasi atlikti praktiką studentus iš Vilniaus universiteto, bet norėtų aktyvesnio bendradarbiavimo su Lietuva, pvz., Vilniaus universitetu. Ateityje bus stengiamasi užmegzti glaudesnę bendradarbiavimą tarp abiejų universitetų, kuris būtų naudingas ir Lietuvai. Atrodo, jog ši dviejų dienų LR ambasadoriaus Pavilionio viešnagė Detroit, inicijuota LR garbės konsulo Detroit Zaparacko, atvers platesnes galimybes bendradarbiavimui tarp JAV ir Lietuvos.

Antanina Lauraitis, gyvenanti Plainfield, IL, pratęsda metinę „Draugo“ prenumeratą atsiuntė 100 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Esame Jums labai dėkingi, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Karaliaučiaus kraštas

Karaliaučiaus krašto Lietuvių Bendruomenės konferencija

EMILIJA ALGAUDĖ BUKONTIENĖ

Kasmet Všį Karaliaučiaus Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis, padedant rėmėjams, vis kitame Lietuvos kampelyje Karaliaučiaus krašte dirbančius lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojus, lietuviškų ansamblių vadovus, draugijų pirmininkus sukviečia į konferenciją. Tokie reikšmingi renginiai vyko prie Šyšos ir Šusties, netoli Žemaičių Naumiesčio, Nidoje, Pagėgiuose, Lenkijoje ir kitur.

Atvykome į Liškiavą, nuostabaus grožio kaimą Varėnos rajone, esantį vaizdingame kairiajame Nemuno krante. Liškiava garsėja kultūriniais paminklais, piliakalniu, alkakalniu, Jaučio pėdos ir Raganos akmenimis, architektūriniu ansambliu – Dominikonų vienuolynu.

Papietavome kavinėje „Vido malūnas“ ant gražuolės Ratnyčios kranto, susipažinome su Druskininkais, kurie vadinami sveikatos šaltinių kurortu, vienu seniausių Europoje prie Druskonio ir Mergelės akių ežerų. Stebino kruopščiai sutvarkyta aplinka, parkai ir skverai, miestą supantis 50,000 ha pušynas. Pabuvoje Naujasodės kaime už 3 km. Nuo Druskininkų medžio drožėjo Antano Česnulio skulptūrų ir poilsio parke, kur ant vaizdingo Ratnyčėlės upelio išdėstyti drožiniai. Apžiūrėjome vėjo malūną, kurio keturiuose aukštuose sukaupotos autoriaus skulptūros, Rūpintojėlių sieną, kompozicijas „Žmogaus ir medžio gyvenimas“, „Duonos kelias“, skulptūrą „Milžinas“, drožinius liaudies teatro tema, galeriją.

Konferencija prasidėjo Druskininkų „Atgimimo“ vidurinėje mokykloje, įkurtoje prieš 67-erius metus. Joje dirba 97 mokytojai, mokosi daugiau kaip tūkstantis moksleivių. Apžiūrėjome mokyklą, jos kabinetus, klausėmės pasakojimo apie tradicinius renginius.

Karaliaučiaus krašto LB pirmininkas pasveikino susirinkusius Mažosios Lietuvos poeto Frydricho Bajoraičio Paukštelio eilėmis ir paskelbė konferencijos temą. Šiomet ji skirta Abelio Vilio prūsiškojo katekizmo

450-sioms metinėms. Abelis Vilis – evangelikų liuteronų dvasininkas, prūsų raštijos veikėjas, išvertęs į prūsų kalbą M. Liuterio „Katekizmą“.

Prof. Hab. Dr. Bonifaco Stundžios pranešimo tema – prūsų kalba ir jos paminklai. Profesorius kalbėjo apie seniausią prūsų kalbos paminklą – rankraštinių vokiečių-prūsų žodyną, vadinamą Elbingo žodynėliu. Svarbiausi paminklai – trys prūsų katekizmai, t. y. trijų vokiečių katekizmų vertimai į sembos prūsų tarmę. Ant rasis katekizmas – pataisytas pirmojo katekizmo leidimas, naujas to paties vokiškojo originalo vertimas į prūsų kalbą. Trečiasis katekizmas – didžiausias ir svarbiausias sembų tarmės paminklas. Prof. B. Stundžia paminėjo, kad prūsų kalba tyrinėjama daugelyje pasaulio šalių. Japonijoje gyvena žmogus, tyrinėjantis trečiąjį katekizmą. Paskutinė prūsistikos knyga išleista Norvegijoje.

Istorijos mokslų daktaras Algirdas Matulevičius skaitė paskaitą apie prūsus ir jų istorinę lemtį, apie prūsų vardo reikšmę. Pirmą kartą jis paminėtas IX a. Autorius nežinomas. Rusų kalbininkas O. Trubačov etnonimą „prūsai“ sieja su frizų, kurie gyveno Semboje, vardu. Lietuvių kalbininkai prūsų vardą kildina iš upėvardžio Prūsa arba sieja su lietuvišku žodžiu „prusti“. Kryžiuočiai prūsais vadino visas užkariautas vakarienių baltų gentis, o šalį – Prūsija.

Vakare susirinkome į koncertą „Dainuojanti Donelaičio žemė“, kuriame pasirodė Druskininkų pagyvenusių žmonių meno mėgėjų kolektyvas „Suktinis“, vadovaujamas Druskininkų „Atgimimo“ mokyklos mokytojos Ritos Mikalčienės, gyvuojantis jau 40 metų. Koncerte taip pat dalyvavo Lazdynų (Krasnoznamensko) ir Pilkalnio (Dobrovolosko) jungtinis vaikų folkloro ansamblis „Šešupė“, vadovaujamas mokytojų Aldonos Strojėvos ir Almos Janvariovos, Karaliaučiaus (Kaliningrado) vyrų ansamblis „Penki vaikė“ (vadovas Algirdas Karmilavičius), Stalupėnų (Nesterovo) lietuvių folkloro ansamblis „Žiedas“ (vad. Jonas Daukšys), Eitkunų (Černyševskoje) vaikų ansamblis „Liepona“ (vadovė Nijolė Naimušina). **Nukelta į 14 psl.**

Lazdynų (Krasnoznamensko) ir Pilkalnio (Dobrovolosko) jungtiniam vaikų folkloro ansamblui „Šešupė“ 20 metų. **Sigito Šamborskio nuotr.**

Svetingos vasaros ėspūdžiai

Pokalbis su Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos moksleive Ieva Ripinskyte

SIGITA ŠIMKUVIENĖ

– Ieva, kaip atsitiko, kad tu šios vasaros atostogas praleidai JAV?

– Atsitiko viskas labai paprastai, bet visai neprastai. Dar nebaigus antrosios gimnazijos klasės (iš viso yra keturios) galvoje jau sukosi planai vasarą praleisti svetur. Mane viliojo daugelis dalykų: paskata patobulinti savo anglų kalbos žinias, noras turėti įdomios, naudingos bei naujos veiklos, troškimas pakeliauti, susipažinti su spalvotąja visuomene, užmegzti naujas pažintis, taip pat norėjau išmokti gyventi savarankiškai toli nuo Lietuvos.

Mano tėtis dirba Šiaulių universitete, taip pat yra liaudiškos muzikos ansamblio „Saulė“ vadybininkas. Nuo pat ankstyvos vaikystės įpratau išleisti savo tėtį su ansambliu dalyvauti įvairiuose festivaliuose bei keliauti ne tik po Europą, bet ir po tolimas šalis. „Saulė“ yra populiari Lietuvoje, o užsienis taip pat vertina kokybiškai atliekamą lietuvių liaudies muziką bei šokių. Jau į kraują yra įaugę parvežti ėspūdžiai, gausybė nuotraukų, pasakojimų, vaizdo įrašų. Kartais jausdavausi taip, lyg pati būčiau lankiusis Kinijoje, Brazilijoje ar JAV. Norėjau ne tik nukeliauti į Ameriką, bet kartu ir palikti kažko tikro, nuoširdaus lietuviško, padovanoti dalelę savęs ir savo darbo. Stovykla man pasirodė tam tinkamiausia. Todėl su šeima nusprendėme, kad būtų gerai dalį laiko praleisti stovykloje, o paskui pakeliauti. Geranoriškų ir nuostabių Amerikos lietuvių draugų, bičiulių bei savo tėvų dėka jau pavasario pabaigoje galėjau džiaugtis lėktuvo bilietu į išsvajotąją ir tiek ilgai lauktą Ameriką.

– Kokie ėspūdžiai iš Neringos stovyklos?

– Labai apsidžiaugiau sužinojusi, kad turėsiu puikią galimybę savanoriauti Neringos lietuvių stovykloje, Vermont. Šiek tiek baiminausi, ar susidorsiu su vadovu – CIT (savanorio pagalbininko) darbu, ar manęs klausys vaikai, ar gerai eis komandos darbas... Dabar net nusišypsau prisiminusi vadovų susipažinimo dieną. Tądien man sukako 17 metų. Pamenu, susėdom visi ratu, prisistatėm, kalbėjomės, klausėmės taisyklių, o po oficialiosios dalies visi staiga atsistojo ir žiūrėdami į mane garsiai užtraukė: „Su gimimo diena!“ Aš buvau labai nustebusi ir be galo laiminga. Dar daugiau džiaugiasi širdis jausdama, jog ta daina, tas buvimas kartu (ne per prievartą) juos visus vienija. Taip, galiu pasidžiaugti, kad Neringos vadovų komanda buvo ir, tikiu, bus stipri kaip kumštis, todėl mums puikiai sekėsi dirbti su vaikais, mokyti vaikus pamaldumo, gerumo, draugiškumo, naujų žaidimų, amatų, nepamirštant ir lietuviškumo. Dvi savaitės stovykloje buvo nelengvos dėl krūvio, bet kartu ir pačios nuostabiausios. Vaikai galėjo atskleisti savo gebėjimus ir talentus sportuodami, ausdami, gamindami maistą, vaidindami, dainuodami... Buvo sporto, Sibiro, mergaičių ir berniukų dienos; talentų ir poezijos vakarai, komandinės rungtys ir t. t. Tad veiklos labai daug, patirties – taip pat. Aš turėjau 9 „žasyčių“ namelį, kuriame gyveno net aštuonios 9–12 metų mergaitės. Esu buvusi daugelyje Lietuvos stovyklų, tačiau tik Neringoje išmokau atlikti du skirtingus darbus skirtingose vietose vienu metu; viena pati įdomiai vesti pamokėlę šešiolikmetėms panelėms pasakų namelyje ir padėti taip susidraugauti atsiskyrusiai mergaitei, kad ši baigiantis stovyklai netgi verktų apsikabinusi savo naująsias drauges. Tokia gyvenimiška patirtis sukuria neįkainojamą laiką. Esu be galo dėkinga savo ir „Amerikos tėvams“ bei Dievui, kad susiradau naujų draugų, gavau daug patirties bei turiningai praleidau laiką nuostabiame žaliojo Vermont gamtos kampelyje.

– Koks įsimintinas įvykis iš stovyklos, kurį dar ilgai prisiminsi?

– Nors turbūt neužtektų dienos papasakoti apie juos visus, vis dėlto galiu prisiminti, kaip stipriai susidraugavau su viena stovyklos vadovių, kuri yra kilusi iš Indijos, bet puikiai kalba lietuviškai. Mus daugelis praminė sesutėmis, nors nė iš tolo nebuvome panašios (gal vis dėlto buvome pa-

našios, tik ne išore, o vidumi).

Buvo smagių nutikimų ir tada, kai gerb. Aldonos (stovyklos direktorės) vyras kepė didelį paršelį. Iš pradžių išdarinėjo, paskui ištrynė prieskoniais, o vėliau sėdėjo lauke ir žiūrėjo, kaip ant gročių „šildosi“ būsima mūsų pietų mėsytė. Visa stovykla kvepėjo. Po sočių pietų, pamenu, buvo vakarinė programa miškelyje prie laužo. Jai pasibaigus, jaunesnieji vaikai jau skubėjo į savo namelius, o vyresniesiems dar buvo leista pavakaroti. Aš ir dar keli vadovai rūpinomės vaikų naktiepiečiais valgykloje iki tol, kol virtuvės šefas pasakė pravažiuodamas girdėjęs meškų baubimą netoli mūsų miškelio. Mes nieko nelaukę su prožektoriais išbėgom į juodą naktį parsivesti vaikų. Jiems pasakėme, kad rėktų garsiai tol, kol eis atgal į namelius. Jie triukšmavo, tik nežinojo kodėl...

Palyginti su lietuviškomis stovyklomis, Neringa turi daugiau veiklos ir mažiau laisvo laiko vaikams. Bet renginiai būdavo labai įdomūs ir visi vaikai ėsitraukdavo į juos, todėl nė vienam nebuvo liūdna, nė vienas neliko nuošaly, o ir po turiningos

New York apylinkes. Galiausiai kelionė baigėsi iš Varšuvos skrendant į Vilnių, kai, pripratusi prie šviečiančių didelių miestų, nakties tamsoje ėsmeigusi akis dairiausi, kur ta mano Lietuva, kur tas Vilnius...

– Šiek tiek apie savo draugus.

– Lietuvoje turiu jų nemažai savo gimnazijoje. Esu laiminga, kad mes turime labai darnią ir gerą kūrybingų bei paslaugių žmonių bendruomenę. Juliaus Janonio gimnazija tuo išsiskiria. Todėl lengva atrasti sau artimų ir turėti daug gero laiko per mokslo metus. Kiti mano draugai yra bendraamžiai iš kitų mokyklų, su kuriais puikiai sutariu. Trečioji dalis mano draugų – gan neįprasta mano bendraamžiams. Tai nemažai už mane vyresni žmonės, su kuriais bendraudama nejaučiu amžiaus skirtumo. Priklausau Šiaulių miesto fotografų klubui, kurį sudaro tiek pradedantieji, tiek profesionalūs fotografai. Su jais turime daug veiklos (kuria patys susikuriame), o tie žmonės laikui bėgant tapo antrąja mano šeima.

Neringos stovykloje Ieva dalyvavo muzikinėje programoje.

Sigitos Šimkuvienės nuotr.

dienos kiti dar prašydavo vadovų vesti naktinę mankštą. Kalbėdama apie maistą galiu tik pasidžiaugti, jog buvo ir amerikietiškių, ir lietuviškų patiekalų. Patiko ir tai, kad stovykloje vaikai nesiėkė, gerbė visą Neringos bendruomenę. Vaikai turėjo galimybę atitrūkti ir pailsėti nuo technologijų pasaulio – pagyventi be interneto ar savo mobiliųjų telefonų. Ir, atrodo, jie to visai nepasiilgo. Vienas berniukas, kurio tėvai po savaitės atvažiavo jo parsivežti, nesutiko važiuoti ir tėvams galiausiai teko grįžti ilgą kelią be vaiko. Lietuvoje vienos stovyklos užima vaikus įdomia veikla, kitos labiau gilina žinias, trečios ugdo talentus, dar kitos tobulina vaikų tikėjimą, pasaulėžiūrą. Neringoje, galiu pasidžiaugti, buvo „viskas viename“.

– Ką pamatei, kur pakeliavai ?

– Oi, aplankiau tikrai nemažai. Iki stovyklos 10 dienų gyvenau New Haven mieste ir susižavėjau gerai žinomu Yale universitetu bei gražia gamta. Gal kokius 4 ar 5 kartus teko pabūti skirtingose Atlanto vandenyno pakrantėse. Taip pat esu be galo laiminga, praleidusi net dvi dienas New York. Vieną dieną buvau tikra turistė, stengiausi kuo daugiau pamatyti Manhattan, o antrą dieną į New York atvažiavome giedoti Lietuvos himno Lie-pos 6 dienos proga. Po stovyklos prasidėjo didžioji mano kelionės dalis. Aplankiau ne tik šeimos draugus, ansamblio „Saulė“ draugus, bet ir miestus, kuriuose jie gyveno. Taigi, keliavimas prasidėjo nuo mažo miestelio Naugatuck, CT, ir tęsėsi po Pittsburg, Michigan City, Čikagą, Cleveland, Washington, DC,

Draugai JAV? Taip, dabar, ypač po Neringos, galiu pasidžiaugti, kad susiradau naujų. Žinoma, negalėčiau pavadinti jų tikrais draugais, nes mus skiria dideli atstumai, skirtingi gyvenimai, skirtinga veikla ir panašiai, bet manau, kad išlaikyti užmegztus ryšius yra labai svarbu. Turiu ir vieną gerą draugą JAV, kuris nuolat atvažiuoja į Lietuvą. Todėl šiuo atveju atstumas gali tik sustiprinti draugystę. Mano gerais bičiuliais tapo ir tėvų draugų, gyvenančių JAV, vaikai, pas kuriuos praleidau nemažai laiko.

– Skaitydama Juliaus Janonio gimnazijos moksleivių išleistą eilėraščių knygelę, radau ir tavo, Ieva, eilių. Mano klausimas – gal savo vasaros ėspūdžius pabandysi išlieti eilėmis? Ir kaip su fotografijomis?

– Labai džiaugčiausi, jei gimtų kažkas daugiau. Kelionėje nelabai turėjau laiko kūrybai, eilėms. Bet susikaupusi galybė ėspūdžių nenuplaukė į praeitį, viskas liko ne tik kelionės dienoraščio puslapiuose ir 7 nuotraukų CD, bet ir mano širdyje. Tad labai tikiuosi, kad galėsiu pasidalinti savo patirtimi ir ėspūdžiais su kitais žmonėmis.

Baigdama norėčiau palinkėti visiems niekada nepaliauti tikėti savimi, savo jėgomis, turėti svajonę ir nenustoti jos siekti. Mano svajonė buvo pasiektą su Sigitos Šimkuvienės ir Stan Rosen, Lino Balsio, Jono ir Jūratės Baltru, Edmundo ir Olgos Čapų iš Cleveland, Ramūno ir Aušros Paulauskų, gyvenančių Čikagoje, Aldonos Lingertaitienės, Dainoros Kupčinskas, mano tėvelių dėka.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Gera pradžia – tik įžanga į smagius metus

S. AUŠRA JASAITYTĖ-PETRY

Jau spalio mėnuo. Tikras ruduo Čikagoje. Oras dar geras, tad „Aušros vartų/Kernavės” tunto, Lemont „Živilės” skaučių ir prityrusių skaučių draugovė juo džiaugiasi. Šios sesės skautės jau pradėjo skautavimo veiklos metų pradžią.

Nors sueigos nebuvo, rugsėjo 25 d. sesės skautės susirinko Arie Crown miškuose, o sekmadienį, rugsėjo 26 d., dalyvavo pirmose orientacijos specialybei reikalingose orientacijos varžybose. Nešalta, bet debesuotas dangus grasino lietumi. Sesės susirinko išbandyti, ar moka naudotis kompasu ir žemėlapiu. Kad įsigytų orientacininko specialybę, sesės turi dalyvauti trejose orientacinio sporto varžybose. Brolis Donatas Ramanauskas vadovams/vadovėms buvo išsiuntęs paaiškinimą apie tokias varžybas. Jas rengia Čikagos apylinkių orientacinio sporto klubas.

Susirinko sesės: Lina Lietuvninkaitė, Olivija Petry, Lilė Šoliūnaitė, Kristina Stončiūtė ir Karina Viktoraitė. Rankose – kompasas, žemėlapis ir užduotys. Sesės, eidamos per mišką, naudodamos kompasą ir žemėlapi turėjo surinkti 13 taškų, surasti stotis. Sesių skiltis išėjo orientacinių varžybų taku. Visos kartu dirbo, naudojosi kompasu ir žiūrėjo į žemėlapi, ieškojo stočių. Po pusantros valandos varžybas baigė. Paklaustos kaip pasisekė, atsakė, kad buvo labai smagu, bet surinko tik 3 taškus. Pagalvojau, kad pirmam kartui be suaugusiųjų pagalbos – visai neblogai. Kitoms komandoms pasisekė, jos gerai atliko užduotis.

Spalio 1 d. susirinkome į sueigą Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Sueiga vyko įprastoje vietoje. Turime dvi seses, kurios ruošiasi duoti prityrusių skaučių išodį. Jos kartu su šių eilučių autore, su vyr. sk. vsl. Julyte Ozers ir sl. Žiema Šepetyte ruošėsi savo išodžiui. Kitos sesės kar-

Sesės Lilė Šoliūnaitė (k.) ir Olivija Petry atidžiai žiūri į orientacijos varžybų žemėlapi.

tu su sese Loreta Jučiene, Lidija Viktoriene ir Rita Stončiene atliko dalį prityrusių skaučių programos ir mokėsi dainininko specialybės. Sueigos pabaigoje kartu suėjome ir truputį pakalbėjome apie einamuosius specialybių reikalus, ypač orientacininko specialybę. Kiekvienai sesei buvo išduotas topografinis žemėlapis. Pasižiūrėjusios į žemėlapi visos greitai atpažino, kad tai – mūsų antri namai, mūsų Rako miškai! Žemėlapyje sesės turėjo surasti ir išvardyti 10 topografinių simbolių. Laikui greitai bėgant, nespėjome to padaryti. Simbolius išvardysime kitą savaitę.

Nuostabus oras! Spalio 8 d. – tarsi pavasaris. Sueiga vyko lauke. Žiūrėjome programą, padainavome liaudiškų dainų ir pagaliau suradome tuos 10 topografinių simbolių. Atidžiai pasižiūrėjusios sesės nusprendė, kad juodi taškučiai žemėlapyje – tai mūsų Kernavės tunto pastovyklės pastatai. Jos labai susidomėjo simboliais ir Rake esančiais daiktais. Matė Rako miškus kitaip.

Spalio 9 d. – ir dar gražu! Saulėtas rytas. Sesės susirinko antrosioms orientacinėms varžyboms, Busse Woods miškuose, Elk Grove Village miestelyje. Atvyko sesė Lina Lietuvninkaitė, Olivija Petry ir Lilė Šoliūnaitė. Prie jų prisidėjo broliai Teriukas Petry ir Terry Petry. Šiose varžybose buvo galima, galėjo pasirinkti, kuriuo taku eiti. Baltas/geltonas takas – tiems, kurie dar tik mokosi orientacijos, oranžinis – tiems, kurie jau yra pramokę, raudonas ir žalias

skirtas tiems, kurie jau yra gerokai pažengę. Sesės pasirinko patį lengviausią taką, nes bijojo, kad vėl joms nepasiseks. Žinoma, broliai padėjo seses, buvo jų patarėjais. Ši kartą sesėms sekėsi daug geriau – surinko visus taškus. Žygis užtruko truputį daugiau nei valandą. Sesės vėl dirbo kaip skiltis, bet šį kartą truputį atidžiau žiūrėjo į žemėlapi. Po varžybų sesės nusprendė, kad lapkričio 6 d. jos pasirinks sunkesnę užduotį.

Tikrai gera šių skautiškų metų pradžia. Sesės ne tik dalyvauja sueigose, atlieka savo skautišką programą, bet taip pat dalyvauja lietuvių visuomenės renginiuose. Sesės živilietės dalyvavo Šiluvos atlaiduose Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje Marquette Park ir Lemont Pasaulio lietuvių centro Bendruomenės dienoje. Nors metai tik prasidėjo, jos daug jau padarė. Dirba, kurios tikrai žino, kas yra pareiga, gyvena pagal skaučių įstatus, moka gražiai su šypsena su kitais dirbti. Jos yra tikras pavyzdys kitoms sesėms, kitoms lietuvaitems.

Per šiuos metus sesės baigs orientacininko, dainininko, gamtos rinkėjo, astronomo specialybes. Pradės dviratininko ir Baden Powell žinovo specialybes, atliks savo prityrusių skaučių programą, iškylaus. Tai bus tikrai smagūs skautiški metai.

Sesė Aušra – „Aušros vartų/Kernavės” tunto tuntininkė, Lemont „Živilės” draugovės prityrusių skaučių skilties vadovė

Sesės živilietės, užbaigusios pirmąsias orientacijos varžybas. Iš kairės: Karina Viktoraitė, Lilė Šoliūnaitė, Olivija Petry, Kristina Stončiūtė ir Lina Lietuvninkaitė.

Aušros Jasaitytės-Petry nuotr.

Susikūrė naujos skautiškos šeimos!

Sveikiname rugsėjo 17 d. aukso žiedus sumainiusius „Aušros vartų/Kernavės” tunto sesę vyr. sk. vsl. **Julytę Valee** ir „Lituanicos” tunto brolių ps. **Justiną Andriušį**,

Sveikiname „Aušros vartų/Kernavės” tunto sesę ps. **Rasą Milo** ir „Lituanicos” tunto tuntininką brolių **Dainių Dumbrių**, kurie ką tik atšventė pirmąją savo vestuvių sukaktį.

Šios sesės ir šie broliai užaugo Čikagos lietuvių skautų skautiškoje šeimoje. Linkime jums daug saulėtų ir laimingų skautiškų metų!

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Istorijos pamoka Balzeko lietuvių kultūros muziejuje

KARILĖ VAITKUTĖ

Čikagos lituanistinės mokyklos 6 klasės mokiniai spalio 8 dieną apsilankė Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Jau bene septintus metus iš eilės išvyką į muziejų organizuoja šeštokų mokytoja Audronė Sidaugienė. Su kelių rūpestingų tėvelių pagalba mokiniai vietoje vienos istorijos pamokos atvežami į muziejų, kuris yra įsikūręs ne per toliausiai nuo mokyklos. Kadangi Balzeko lietuvių kultūros muziejus yra vienas didžiausių lietuvių muziejų Jungtinėse Amerikos Valstijose, čia tikrai nemažai roдиниų, parodų, pasakojančių apie Lietuvą – jos istoriją, kultūrą bei Amerikos lietuvius.

Mokinius muziejuje pasitiko ir

su jais pasikalbėjo pats muziejaus steigėjas ir prezidentas Stanley Balzekas, Jr. Kaip tik tą šeštadienį muziejaus prezidentas šventė savo 87-ąjį gimtadienį ir mokiniai mielai sutiko jam padainuoti tradicinę amerikiečių dainelę „Happy Birthday“, išverstą į lietuvių kalbą.

Muziejaus direktorė Rita Janz mokiniams pasakojo apie roдиниus. Buvo aplankytos parodos, pasakojančios apie Lietuvos istoriją nuo pat ankstyviausių laikų, pašnekėta apie Gintaro kelią, didžiuosius kunigaikščius ir vienintelį karalių Mindaugą, lietuviškus senuosius pinigus – sidabrinius ilguosius, senoviškus ginklus. Mokiniai išgirdo ir apie spaudos draudimą XIX a. pabaigoje, galėjo apžiūrėti kirilica išleistą maldak-

Vienintelis roдинys muziejuje, kurį visi skatinami paliesti, yra didelis gintaro gabalas.

nygę. Taip pat Rita Janz papasakojo šeštokams apie prieš šimtą metų vykusią lietuvių imigraciją į Jungtines Valstijas. Vaikai turėjo progos pamatyti, kaip atrodė to laiko bilietas, su kuriuo keleivis plaukdavo iš Vokietijos į Ameriką ir kuris kainavo 25 dolerius. Vaikai sužinojo ir apie Amerikos lietuvių lietuvišką spaudą ir pagalbą Lietuvai.

Vaikų muziejuje mokiniai susipažino su Lietuvos kaimo gyvenimu ir kunigaikščių laikų mene.

Muziejuje vaikams teko nemažai išgirsti ir pamatyti ir apie laikotarpį po Antrojo pasaulinio karo, kai lietuviai priešinosi sovietų okupantams

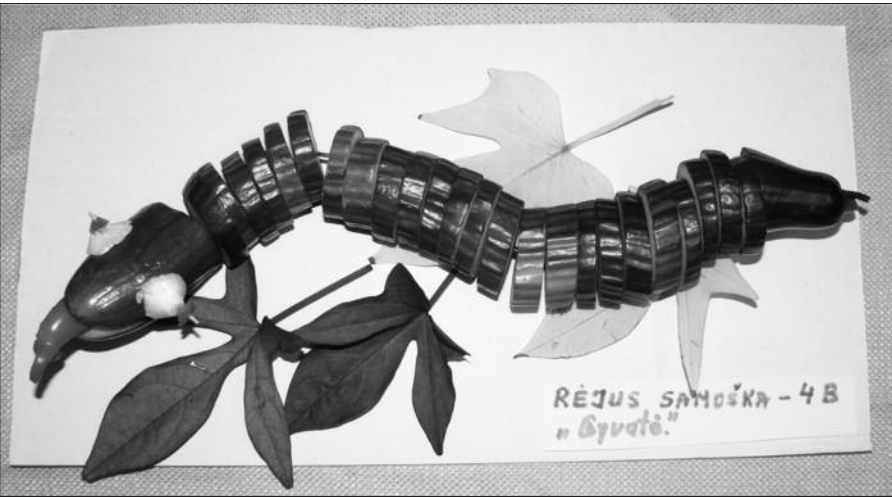
ir nelygiame partizaniniame kare. Kadangi šiais metais Balzeko lietuvių kultūros muziejuje yra minimas tremčių į Sibiro lagerius septyniadešimtmetis, mokiniai apžiūrėjo parodą ir šia tema. Taip pat muziejaus kino salėje jie pasižiūrėjo Giedrės Beinoriūtės sukurta dokumentinį filmą apie tremtį į Sibirą „Gyveno senelis ir bobutė“.

Kasmetiniai šeštokų apsilankimai muziejuje pajvairina jų pamokas, vaizdinė medžiaga padeda lengviau išiminti istorijos faktus. Tikimės, kad mokinių lankymosi muziejuje tradicija nenutrūks.

Mokiniai susikaupę klausosi Ritos Janz (kairėje) pasakojimo apie partizanus Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo. Karilės Vaitkutės nuotr.

Mokinių suruoštoje Rudenėlio šventėje pasidairius

Rudenėlio šventė Čikagos lituanistinėje mokykloje pasibaigė. Tėveliai ir mokiniai susidomėję apžiūrėjo parodėlę. Ko tik joje nesimatė – ir šliaužiantis kirminas, ir ilgakojis voras, ir gražiausios puokštės. Ir viskas padaryta iš rudens gėrybių – daržovių, uogų, sudžiūvusių lapų. Šalia vyko darbelių iš popieriaus paroda. Iš rudens spalvų popieriaus mokiniai sukūrė gražiausių meno kūrinį.

Laimos Apanavičienės nuotr.

„Bloodlands” ir masinės žudynės Lietuvoje

DR. AUGUSTINAS IDZELIS

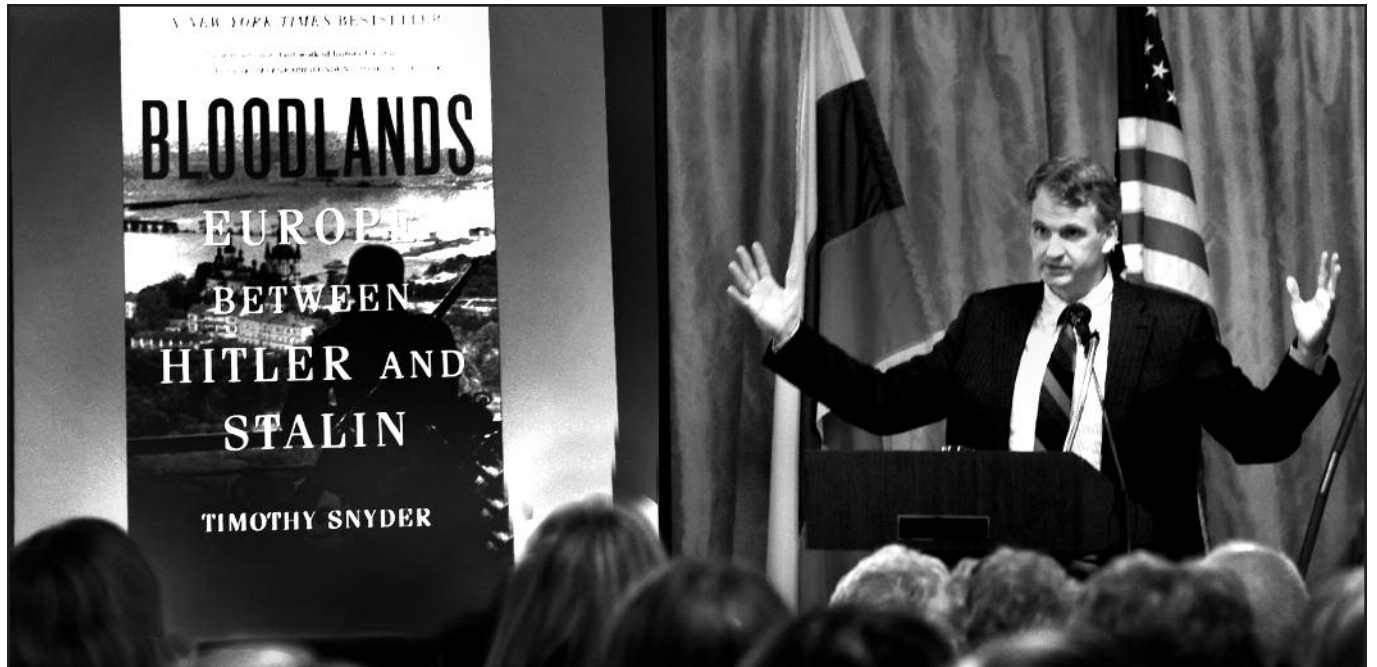
Rugsėjo 26 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Yale University istorijos profesorius dr. Timothy Snyder pristatė savo knygą „Bloodlands. Europe between Hitler and Stalin” („Basic Books”, 2010). Programą vedė dr. Audrius V. Plioplys.

Knygoje dr. Snyder analizuoja masines žmonių žudynes teritorijoje tarp Berlyno ir Maskvos. Šią teritoriją knygos autorius pavadino „Bloodlands”. Joje nuo 1933 iki 1945 metų žuvo 14 milijonų žmonių. Nacistai atsakingi už 9,5 milijonus aukų, o sovietai čia nužudė 4,5 milijonus gyventojų. Snyder neskaičiavo aukų, kurios žuvo koncentracijos stovyklose ar gulage.

Nei savo knygoje, nei savo kalboje pristatymo metu Snyder neskyrė daug dėmesio įvykiams Lietuvoje. Knyga – 524 psl. ir tik 16-oje jų minima Lietuva. Daugiausia dėmesio Lietuvai skiriama rašant apie žydų holokaustą (psl. 190–193). Holokaustą autorius pristato remdamasis Michael MacQueen straipsniu, išspausdintu 1997 metais, ir Yitzhak Arad knyga apie holokaustą Sovietų Sąjungoje (2009). MacQueen ir Arad yra istorikai, dirbo JAV Teisingumo departamento, OSI (Office of Special Investigations). OSI rinko apkaltos medžiagą apie lietuvių karo nusikaltėlius JAV imigracijos teismų bylose.

Nuostabu, kad knygoje „Bloodlands” randama nemalonių teiginių, ypač apie diplomata pulkininką Kazį Škirpą. Snyder rašo: „The Soviet deportations had taken place that very month, and the NKVD had shot Lithuanians in prisons just a few days before the Germans arrived. The Lithuanian diplomat Kazys Škirpa used this suffering in his radio broadcasts to spur mobs to murder. Some 2,500 Jews were killed by Lithuanians in bloody pogroms in early July.” (p. 192).

Toliau, knygos autorius rašo apie masines žydų žudynes Lietuvoje 1941 metais. Snyder daro išvadą: „Despite Škirpa’s wishes, none of this served any Lithuanian political purpose. After he tried to declare an independent Lithuanian state, he was placed under house arrest.” (p. 192). Pagal Snyder, jo teigimai yra paremti MacQueen straipsniu (p. 97; p. 99–100), kuriame rašoma: „Recent scholarship on the LAF has exposed the fact that radio broadcasts to Lithuania from Germany made by

Knygoje dr. T. Snyder analizuoja masines žmonių žudynes teritorijoje tarp Berlyno ir Maskvos.

LAF propagandists explicitly urged the population to take harsh measures against the Jews; the evidence also suggests that the only path to expiation for Lithuanians who had compromised themselves via association with the NKVD, Komsomol, or other organs of the Communist government was through the spilling of Jewish blood.” (p. 97).

Po knygos pristatymo šių eilučių autorius paklausė Snyder, ar žinodamas faktą, jog MacQueen ir Arad dirbo OSI, jis mano, kad pasisakymai, cituojami knygoje, yra patikimi? Knygos autorius atsakė, kad tai, jog MacQueen ir Arad dirbo OSI, neturi jokios įtakos, nes moksliniam darbui abu naudojo istorinius šaltinius.

Man buvo įdomu sužinoti, kokius istorinius šaltinius MacQueen naudojo, darydamas savo išvadas straipsnyje, kuriais rėmėsi Snyder. Buvau nustebęs, kad jo „istorinis šaltinis” yra Saulius Sužiedėlis – buvęs OSI istorikas. MacQueen taip dokumentuoja savo teigimą: „See the conversations on the LAF with American-Lithuanian historian Saulius Sužiedėlis published in „Akiraciai” („Horizons”), Chicago, no. 9 and 10, October and November, 1991, and no. 1, January, 1992.” (p. 103).

Tačiau MacQueen citatoje nėra žodžio nėra, kad istorikas Saulius Sužiedėlis būtų rašęs apie kažkokias Škirpos radijo transliacijas iš Vokietijos į Lietuvą. Vieno istoriko klaidingas aiškinimas ar dezinformacija tampa padauginta ir pagražinta antrojo – ir viskas „palaiminama” kaip

istoriniai „šaltiniai”.

Didžiausia pagal aukų skaičių masinė žudynių vieta Lietuvoje yra Paneriuose (knygoje – Ponary), netoli Vilniaus. Snyder taip rašė apie šią vietovę ir žudikus: „By July 23 1941 the Germans had assembled a Lithuanian auxiliary, which marched columns of Jews to Ponary. There, groups of twelve to twenty people at a time were taken to the edge of a pit, where they had to hand over valuables and clothes. Their gold teeth were removed by force. Some 72,000 Jews from Vilnius and elsewhere (and about eight thousand non-Jewish Poles and Lithuanians) were shot at Ponary.” (p. 192).

Snyder ir visi kiti istorikai aiškina, kad Panerių žydšaudžiai buvę lietuviai. Lietuviškoje holokausto literatūroje, „Lithuanian auxiliary” yra žinomas kaip Ypatingas būrys (YB). Kodėl buvo padaryta išvada, kad YB nariai buvo lietuviai, yra suprantama. Visų pirma, žudikai nešiojo Lietuvos kariuomenės uniformas. Antra, visų žudikų vardai buvo rašomi lietuviškai. Jan Borkowski tapo Jonu Barkausku, pagal vardą ir pavardę – lietuvis.

Prieš 40 metų, YB žudikų teismai vyko Lenkijoje. OSI gavo visų teisiamų žudikų parodymus. Parodymai buvo duoti lenkų kalba, OSI vertėjai juos išvertė į anglų kalbą. Aš juos visus gavau iš vieno amerikiečio advokato, kuris gynė JAV lietuvių, kurie buvo kaltinami kaip karo nusikaltėliai JAV imigracijos teismo bylose.

Jan Borkowski byla parodo YB

narių tautybės neaiškumą. Rusas Jan (Ivan) Dolgow užverbavo Borkowski įstoti į YB. Borkowski savo parodyme taip aiškina įstojimo į YB aplinkybes: „Dolgow and I entered the building through Wilenska Street and went to the second floor... In my presence Barkauskas personally filled out my name in the questionnaire in Lithuanian and I signed it after Jan Dolgow had translated it to me. My name in the questionnaire was written in Lithuanian as Jonas Barkauskas, son of Ignas. The questionnaire also included my date of birth, rank in the Polish army, and similar information. That day I also received a certificate stating that I was employed in the Special Detachment and that I had the right to possess a firearm... I received an identification card, filled in Lithuanian.

...The outside of the card had an official number, also noted in my file, and an inscription which phonetically read „Ypatingo būrys”. (Protokol of Interrogation of a Suspect – Jan Borkowski, 29 January 1973, U.U. v. Dailide, Document 580–655, Bates No. 07821–07823.”

Tardymo metu Borkowski prisipažino, kad jis šaudė žydus Paneriuose ir kad neapgailestauja dėl dalyvavimo žudynėse. Tačiau jis apgailestavo, kad turėjo vilkėti Lietuvos kariuomenės uniformą: „I often wore civilian clothes to avoid advertising the fact that I was a member of the Special Detachment of the Vilnius SD (Security Service). I was not afraid to wear the Lithuanian uniform outside, because at that time there was no reason to be afraid. I was ashamed, however, that I was a Pole had to put on the uniform of the bourgeois Lithuanian army.” (Bates No. 07882).

OSI dokumentai, kuriuose kalbama apie YB, kažkodėl nėra holokausto istorikų naudojami. Galbūt kai kurie istorikai nenori pripažinti, kad YB iš tiesų buvo tarptautinis žudikų vienetas, vadovaujamas vokiečių.

Dr. T. Snyder knygos pristatymas Balzeko lietuvių kultūros muziejuje yra ypač teigiamas, naudingas ir ypatingas reiškinys. Tokių pristatymų reikia daugiau. Tai būtų gera proga pradėti dialogą opiais klausimais. Istorikai gali pateikti istorinius faktus savo nuožiūra. Tačiau istorikai negali – sąmoningai ar aplaidžiai – kurti istorinių faktų.

Dr. Timothy Snyder po pristatymo pasirašo savo knygą „Bloodlands. Europe between Hitler and Stalin”. Jono Kuprio nuotr.

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

BUROKĖLIAI – NE TIK BARŠČIAMS

Burokėlių ir raugintų agurkų salotos

Reikės: 2 burokėlių, 2 raugintų agurkų, svogūno, žiupsnelio kmynų, citrinos sulčių, druskos, cukraus.

Burokėlius iškepkite orkaitėje, nulupkite ir stambiai sutarkuokite. Agurkus supjaustykite smulkiais kubeliais, svogūną – žiedais. Viską sumaišykite, įberkite druskos, cukraus, kmynų, išpaukite citrinų sulčių. Ant viršaus galite užberti svogūnų žiedų.

Burokėlių ir sūdytų žuvų salotos

Reikės: Puodelio burokėlių, vieno svogūno, 4 oz sūdytos žuvies.

Nuluptus virtus burokėlius ir žuvį supjaustykite šiaudeliais, svogūnus – pusžiedžiais. Viską sumaišykite ir pagardinkite majonezu.

Neįprastos burokėlių salotos

Reikės: Vidutinio dydžio burokėlio, pusės puodelio fermentinio sūrio, skiltelės česnako, 2 šaukštų majonezo.

Sūrį ir išvirtą burokėlį sutarkuokite, idėkite susmulkintą skiltelę česnako ir majonezo. Šiose salotose reikšmingą vaidmenį atlieka majonezas, tad labai svarbi majonezo rūšis. Geriausiai tinka „Hellmann’s”.

Sluoksniuotos salotos su džiovintomis slyvomis

Reikės: 2 bulvių, 2 morkų, 8 oz mėsos (virtos ar keptos), vieno didesnio ar 2 mažesnių burokėlių, 8 oz džiovintų slyvų (be kauliukų), ketvirčio puodelio riešutų, majonezo.

Atskirai išvirkite bulves, morkas ir burokėlius. Daržoves nulupkite, džiovintas slyvas nuplikykite. Visus produktus supjaustykite plokščiais šiaudeliais ir sudėkite į salotinę sluoksniais: bulvės, morkos, mėsa, burokėliai, džiovintos slyvos, riešutai. Kiekvieną salotų sluoksnį patepkite majonezu.

Žemaitiški barščiai (batviniai)

Reikės: Raudonųjų burokėlių, rūkytos mėsos, bulvių, svogūno, pipirų,

ry, lauro lapelių, drusko pagal skonį.

Burokėlius nulupkite, nuplaukite, sudėkite į medinį indą, užpilkite šaltu vandeniu, įmeskite ruginės duonos plutelę ir keletą dienų rauginkite, paslėgus lentelę. Mėsą dėkite į šaltą vandenį ir virkite. Prieš užverdant nugraibykite putas. Kai mėsa pradės minkštėti, sudėkite stambiai sutarkuotus raugintus burokėlius. Baigdami virti, dėkite prieskonius, pasūdykite. Duodami į stalą, barščius užbalinkite grietine.

Sriuba yra rūgštoko skonio, rausvos spalvos. Valgykite su karštomis bulvėmis, išvirtomis su lupe-nomis.

Pomidorų sriuba su burokėliais

Reikės: Sultinio, 3 pomidorų, 2 nedidelių burokėlių, morkos, 2 šaukštų grietinės, 4 šaukštų augalinio aliejaus, 4 šaukštų petražolių ir krapų, druskos, pipirų.

Pomidorus nuplaukite, nulupkite ir pertrinkite per sietelį. Burokėlius ir morką nuvalykite, sutarkuokite, sumaišykite su pomidorais, augaliniu aliejumi ir troškinkite keptuvėje 3–4 minutes. Į puodą supilkite sultinį, sudėkite paruoštas daržoves, įberkite susmulkintų žalumynų, druskos, pipirų. Puodą uždenkite dangčiu ir pastatykite į vidutinio karštumo orkaitę (350 F) 15 minučių. Prieš patiekdami į stalą sriubą pagardinkite grietine.

Žemaitiška burokėlių gira

Reikės: 2 sv burokų, 10 ltr. (1 ltr. arba 4 ir 1/4 puodelio) vandens, 2 sv cukraus, pakelio vanilinio cukraus, pakelio šviežių mielių, 1 sv. razinų.

Burokėlius išvirkite, nulupkite ir smulkiai sutarkuokite. Vandenį užvirinkite, į jį sudėkite sutarkuotus burokėlius ir palaikykite 10–20 minučių. Skystimą perkoškite, atausinkite, supilkite išlydytas mieles, suberkite cukrų ir pastatykite šiltoje vietoje, kad gira parūgtų. Kai gira kiek parūgs, suberkite gerai nuplautas bei nusausintas razinas. Po to ją supilskykite į butelius arba statinaite, suberkite vaniliną ir sandariai uždarykite. Girą galima gerti jau kitą dieną. Ji bus saldžiarūgščio skonio.

GYDOMOSIOS BUROKĖLIŲ SAVYBĖS

Receptų su burokėliais yra labai daug ir įvairių. Susipažinkime su burokėlių gydomosiomis savybėmis.

- Sergant lėtiniu laringitu ir faringitu, pasireiškiančiais nosiaryklės sausumu ir balso užkimimu, sutarkuokite virtą burokėlį, išspauskite sultis ir 3 kartus per dieną (po valgio) jomis skalaukite gerklę. Norint visiškai pasveikti, patariama gydytis visą mėnesį.

- Norint sustiprinti organizmą, vartojamas burokėlių, juodųjų ridikų ir morkų sulčių mišinys. Kad išnyktų dirginamosios medžiagos, „kokteilį” 2–4 valandas palaikykite šaldytuve, o po to gerkite po 1–2 valgomuosius šaukštus, likus valandai iki valgio. Jos didina hemoglobino kiekį kraujyje, gerina medžiagų apykaitą, normalizuoja arterinį spaudimą, suteikia odai gražų atspalvį. Gydomo laikas – 1 mėnuo.

- Norėdami padidinti hemoglobino kiekį kraujyje, burokėlius vartokite drauge su morkomis ir juodaisiais ridikais. Iš šių daržovių išspauskite sultis ir lygiomis dalimis supilkite į tamsų butelį. Šį aplipdykite tešla ir dėkite į orkaitę troškinti. „Troškinį” patariama gerti po vieną valgomąjį šaukštą 3 kartus per dieną.

- Plačiai paplitęs sulėtėjusios žarnyno veiklos gydymas burokėlių gira. Ji gaminama taip: burokėlius nulupkite, smulkiai supjaustykite ir sudėkite į stiklainį. Užpilkite šiltu virintu vandeniu, įpilkite truputį obuolių acto, užriškite skepetą (sandariai uždengti negalima). Po 3–5 dienų galima gerti. Skystis būna ryškus, tamsus. Per dieną išgertą kiekį reikia papildyti. Taip darykite tol, kol gira nebebus ryškios spalvos ir tiršta. Girą geriant su vienu šaukšteliu medaus, gydomasis poveikis bus didesnis. Per

dieną išgerkite puodelį giros.

- Užkietėjus viduriams patariama nepusryčiavus suvalgyti pusę puodelio virtų tarkuotų burokėlių, sumaišytų su augaliniu aliejumi. Jeigu kamuoja lėtinis vidurių užkietėjimas, vien burokėlių neužtenka – būtinas specialus gydymas.

- Liaudies medicinoje burokėliai vartojami nuo užsitęsusios slogos: tarkuoto šakniavaisio tamponus keletui minučių reikia įkišti į nosies landas. Sergant sloga, nosies landas galima plauti burokėlių nuoviru.

- Skaudant dančiui, ant dantenų uždėkite šviežio burokėlio skiltelę. Ji greitai numalšina skausmą, bet danties neišgydo, todėl vėliau reikia kreiptis pas dantistą.

- Galvos skausmas ir padidėjęs kraujo spaudimas liaudies medicinoje gydomas taip: šviežias raudonųjų burokėlių sultis sumaišykite lygiomis dalimis su medumi ir gerkite po 1 valgomąjį šaukštą 7 kartus per dieną.

- Manoma, kad burokėliai gali pagerinti žmogaus, sergančio galvos smegenų kraujagyslių ateroskleroze, atmintį. Mat šioje daržovėje gana daug jodo, kuris gerina cholesterolio apykaitą, sutrikusią dėl minėtos ligos. Be to, dėl didelio magnio kiekio raudonieji burokėliai plečia kraujagysles ir gerina smegenų kraujo apytaką.

- Švieži burokėliai ir jų sultys ramina nervų sistemą. Gydant nervų sistemos ligas, šviežiai išspausťas burokėlių sultis patartina gerti su arbatiniu šaukšteliu medaus: pusę puodelio 1–2 kartus per dieną 10 dienų. Po to dar 3–4 savaitės po 1/3 puodelio.

Parengta pagal „Sveikata iš gamtos”

Čikagos maratone – lietuviai bėgikai

Atkelta iš 1 psl. Greičiausiai iš lietuviškos komandos narių distanciją nubėgo Vilija Geležiūtė, Daiva Jakštienė bei Indrė Adomaitytė moterų grupėje. Tarp vyrų greičiausi buvo Gediminas Ringys, Rimvydas Bilevičius bei Linas Juodelė.

Vakare sportininkus ir palaikymo komandą susirinkti maloniai pakvietė restoranai „Kunigaikščių užėja”. Susibūrimo metu sportininkus su išpūdingais pasiekimais sveikino Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) atstovas Dainius Ruževičius. Šešioms geriausiai maratoną įveikusiems bėgikams buvo įteikti ŠALFASS įsteigti medaliai, suvenyriniais skėčiais apdovanotos sėkmingai nubėgusios komandos moterys, pagerbtas vyriausias jos narys – Zenonas Šimkevičius (47 m.).

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje dėkoja rėmėjams – LR užsienio reikalų ministerijai, įmonei „Lina Embroidery”, restoranui „Kunigaikščių užėja” bei visiems kitiems prisidėjusiems prie renginio organizavimo ir įgyvendinimo.

Greičiausiai maratoną nubėgo lietuviškos komandos sportininkai ir jų bėgimo trukmė: Vilija Geležiūtė (04:03:25), Daiva Jakštienė (04:38:20), Indrė Adomaitytė (04:53:44). Gediminas Ringys (03:45:00), Rimvydas Bilevičius (04:00:24), Linas Juodelė (04:12:20).

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Irena Degutienė Japonijoje su „Hitachi“ nesiderėjo

Vilnius (ELTA) – Japonijoje su „Hitachi“ dėl atominės elektrinės statybos detalių nesitarta, tiesiog Japonijai pristatyta Lietuva, trečią dieną sakė iš vizito Japonijoje grįžusi Seimo pirmininkė Irena Degutienė.

Irena Degutienė pabrėžia, kad principinis sprendimas dėl naujos atominės elektrinės Lietuvoje jau priimtas ir blaškytis neverta. **A. Didžgalvio** nuotr.

„Vizito tikslas nebuvo vien tik susitikti su 'Hitachi' ir aiškintis. Tikslai buvo platesni – pristatyti Lietuvą, atverti duris verslui Japonijoje, pakviesti šios šalies įmones investuoti Lietuvoje, pasidomėti parlamentine energetikos sektoriaus kontrole ir branduolinės energetikos perspektyvomis“, – dėstė I. Degutienė. Ji teigė, kad po oficialių vizitų buvo žengti dideli žingsniai į priekį dėl dvigubo apmokestinimo panaikinimo ir investicijų skatinimo sutarties, derinamos dar nuo 1993 metų. Ši sutartis esą reikštų, kad Lietuvoje būtų galima pigiau išigyti japoniškos produkcijos, o Lietuvos gamintojai Japonijoje parduotų daugiau prekių. Pasak Seimo pirmininkės, japonai, seniau nerodę didelio entuziazmo,

dabar sako, kad tai tik „laiko klausimas“.

Anot I. Degutienės, Japonijoje kalbant apie atominę elektrinę svarbiausia buvę tik išdėstyti Lietuvos poziciją, kad statoma elektrinė būtų tikrai saugi. Pirmininkė teigė gavusi patvirtinimus tiek iš politikų, tiek iš „Hitachi“ vadovybės, kad Japonija į Visagino atominę elektrinę žiūri kaip į galimybę reabilituotis po Fukušimos, taigi bus diegiami naujausi saugumo reaktoriai. „Noriu, kad būtų aiškiai suprasta: Japonijoje nesiderėjau su 'Hitachi' ir nesprenčiau jokių atominės elektrinės statybos klausimų, nes tai daro Vyriausybės darbo grupė“, – pabrėžė I. Degutienė.

Kol kas „Hitachi“ negali duoti skaičių, kiek kainuos elektra pastatytai elektrinei. Vizito Japonijoje metu buvo kalbėta tik apie tai, kad branduolinė energija yra 4–8 kartus pigesnė už saulės energiją, hidroenergią ar kitas atsinaujinančių išteklių energijas. Šiuos skaičius pateikė ne pati „Hitachi“ kompanija, kuri galėtų būti suinteresuota pateikti šališką informaciją, bet Japonijos politikai.

I. Degutienės manymu, tolesni svarstymai, ar Lietuvai nauja atominė elektrinė būtina, nereikalingi, nes principinis sprendimas jau priimtas. Ji pabrėžė, kad tiek Lietuvoje, tiek kaimyninėse valstybėse esama suinteresuotų, jog elektrinė nebūtų pastatyta, bet blaškytis neverta. „Dabar jau turi vykti konkretūs darbai. Jeigu mes ir toliau blaškysimės, 'Hitachi' kaip strateginis investuotojas gali ir pasitraukti, sakydamas „jūs patys nežinot, ko norit“. Man atrodo, mes jau prieš 2–3 metus aiškiai pasakėm, ko norim“, – pabrėžė Seimo pirmininkė.

Lietuva Baltarusijos sprendimą dėl Astravo atominės jėgainės skundžia JT

Vilnius (ELTA) – Rusijos ir Baltarusijos bendrovėms antradienį pasirašius sutartį vos už 50 kilometrų nuo Vilniaus statyti pirmąją atominę elektrinę, Aplinkos ministerija kaltina Baltarusiją pažeidžiant tarptautines konvencijas ir kreipėsi į Jungtines Tautas (JT).

Aplinkos ministerijos teigimu, patvirtinusi planuojamos atominės elektrinės statybų aikštelės vietą, tačiau prieš tai neatlikusi visų būtinų procedūrų, vertinimų ir tyrimų, Baltarusija pažeidžia JT Poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste konvencijos (Espo konvencijos) nuostatas.

Espo konvencija numato, kad projekto statybos vieta gali būti nustatyta tik baigus poveikio aplinkai vertinimo procesą, t. y. atsakius į visus poveikį galimai patirsiančių valstybių klausimus, supažindinus poveikį patirsiančių šalių visuomenę su projektu ir surengus dvišales konsultacijas.

Pasak Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento direktoriaus Vitalijaus Auglio, Lietuvos visuomenė nėra tinkamai supažin-

dinta su projektu, nesurengta ir dvišalių konsultacijų. „Nors praeityje planuojamos atominės elektrinės teritorijoje buvo užfiksuoti stiprūs žemės drebėjimai, nėra gauti atsakymai į esminius klausimus apie seisminius aiškėlės tyrimus. Taip pat neatsakyta į klausimus apie aiškėlės parinkimo kriterijus, planuojamos atominės elektrinės aušinimą, poveikį Neries upei, gyventojams, aplinkinėms teritorijoms, galimus veiksmus įvykus didelio masto avarijai ir kita“, – teigė V. Auglys.

Dvių blokų atominę elektrinę netoli Astravo miesto, vos už 50 kilometrų nuo Vilniaus, tikimasi pastatyti iki 2018 metų. Sutartį sudarė Rusijos valstybinei korporacijai „Rosatom“ priklausanči uždaroji akcinė bendrovė „Atomstrojeksport“ ir Baltarusijos valstybės įmonė – Atominės elektrinės statybos direkcija. Numatyta, kad abiejų AE blokų galia bus 2400 megavatų. Elektrinėje veiks naujos kartos rusiški reaktoriai AES-2006. Panašios konstrukcijos reaktoriai nuo 2007 metų veikia vienoje Kinijos atominės elektrinės.

Atmetė B. Obama projektą dėl darbo vietų kūrimo

Washington, DC (ELTA) – Jungtinių Valstijų Senatas sudavė skaudų smūgį prezidentui Barack Obama, nes atmetė jo siūlytą įstatymų projektą dėl darbo vietų kūrimo. Šis 447 mlrd. JAV dolerių vertės planas yra B. Obama rinkimų kampanijos ašis, juo jis siekia atgaivinti silpstančią šalies ekonomiką. Respublikonai sukritikavo B. Obama siūlymus.

„Kai tiek daug amerikiečių neturi darbo ir tiek daug šeimų sunkiai suduria galą su galu, mes negalime priimti neigiamo atsakymo. Ameri-

kos žmonės nepriims neigiamo atsakymo“, – prieš prasidedant balsavimui sakė B. Obama.

Pastarosiomis savaitėmis B. Obama reikalavo, kad Senatas patvirtintų visą siūlomą įstatymų paketą, skirtą skatinti ekonomikos augimą, sumažinti 9,1 proc. siekiantį nedarbo lygį ir apsaugoti trapų JAV ekonomikos atsigavimą nuo Europos skolų krizės grėsmės. JAV prezidentas teigė, kad stengsis kaip galima greičiau išskaidyti savo planą dalimis ir taip siekti Senato pritarimo.

JAV kaltina Iraną teroristiniu sąmokslu ir skelbia apie naujų teroro aktų pavojų

Vilnius (ELTA) – JAV paskelbė visuotinį kelionių pavojų savo šalies piliečiams ir išpėjo apie galimas teroro atakas šalies viduje. Tai Washington paskelbė netrukus po to, kai pranešė sugriovęs Irano agentų planą organizuoti sprogimą, per kurį žūtų Saudo Arabijos ambasadorius JAV.

„JAV vyriausybė mano, kad šis Irano remiamas sąmokslas nužudyti Saudo Arabijos ambasadorių gali reikšti agresyvesnį Irano požiūrį į teroristinę veiklą prieš tam tikrų šalių diplomatus, įskaitant galimas atakas Jungtinėse Valstijose“, – informavo teisingumo ministras Eric Holder. Pasak E. Holder, planą surezgė Irano „Quds“ pajėgos, pavaldžios Irano revoliucijos gvardijos kariams. JAV valstybės departamentas nuo 1984 metų Iraną laiko viena iš terorizmą remiančių šalių. E. Holder teigė, jog tariamasis planas buvo „šiukštus JAV ir tarptautinio įstatymo pažeidimas“, kurį „sugalvojo, finansavo ir kuriam vadovavo Iranas“.

Oficiali Irano Respublikos naujienų agentūra šiuos kaltinimus pavadino „propagandos kampanija“, kurią vykdo JAV prieš Teheraną. Šie kaltinimai yra „Amerikos surengtas komedijos šou“, pusiau oficialiai Irano naujienų agentūrai „Fars“ sakė Irano užsienio reikalų ministerijos atstovas.

Kultūros ministerijos garbės ženklai – trims garsiems menininkams

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos garbės ženklai „Nešk savo šviesą ir tikėk“ įteikti iškiliems šalies menininkams. Kultūros ministras Arūnas Gelūnas pagerbė tris Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatus – dirigentą Juozą Domarką, pianistą Petrą Geniušą ir fotomenininką Romualdą Rakauską.

Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro meno vadovui ir vyriausiajam dirigentui prof. J. Domarkui apdovanojimas skirtas „už aukštą moralinių, pilietinių ir estetinių vertybių puoselėjimą humanistinės visuomenės pažangai“.

Fotomenininkas R. Rakauskas pagerbiamas „už demokratinės ir atviros Lietuvos visuomenės, už pilietinio solidarumo, asmens ir visuomenės santykių darnos stiprinimą“.

Pianistui prof. P. Geniušui apdovanojimas įteikiamas „už aukštą moralinių, pilietinių ir estetinių vertybių puoselėjimą humanistinės visuomenės pažangai“.

Juvelyro Tito Simanonio unikalia technologija pagamintos juvelyrinės segės centre – sidabro apskritime reljefinis aukso žirgas Pegasas. Apskritimas apjuostas sidabro žiedu, kuriame išgraviruotas užrašas „Nešk savo šviesą ir tikėk“.

Kultūros ministras Arūnas Gelūnas pagerbė tris Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatus (iš kairės): fotomenininką Romualdą Rakauską, dirigentą Juozą Domarką ir pianistą Petrą Geniušą. **Martyno Ambrazo** (ELTA) nuotr.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

Stabilumas JAV atneštų ramybės ir Europai

Neseniai Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Barack Obama Kongresui pristatė planą, pagal kurį į šalies ekonomiką siūloma įlieti 447 mlrd. JAV dol. Prieš kelias savaites paskelbta apie prezidento ketinimus siūlyti 1,5 trln. JAV dol. vertės biudžeto kamšymo planą. Apie šių planų pasekmes JAV, Europos ir pasaulio ekonomikai kalbamės su **Jekaterina Rojaka**, banko AB DnB NORD grupės Ekonominių tyrimų padalinio vadove Lietuvoje.

– JAV daug kalbama apie didelį ir pernelyg lėtai slopstantį nedarbo lygį, kaip vieną iš rodiklių, liudijančių apie stabčiojančią ekonomiką. Kokie kiti rodikliai rodo, kad šaliai būtina skatinanti pinigų politika?

– Padėtis darbo rinkoje labai svarbu, tačiau yra du pagrindiniai dalykai, verčiantys skatinti ekonomiką. Tai – ne tik sumažėjusi gyventojų perkamoji galia, bet ir smarkiai kritęs noras pirkti. Nerimą kelia tai, kad vartotojų lūkesčiai labai prasti. Taip, nuo rugpjūčio jie siek tiek ūgtelėjo, bet normalus lygis tikrai nepasiektas ir nuotaikos vis dar pesimistinės. Žmonės nelinkę leisti pinigų, jie mieliau taupo, o tai pakerta šalies ekonomikos pagrindus.

Kitas dalykas, susijęs ir su lūkesčiais – per silpnas vidaus vartojimas, kuris atsiskleidžia per mažmeninę prekybą, ISM (Institute for Supply Management) paslaugų sektoriaus pasitikėjimo rodiklį. Sumažėjus vartojimui, vis dažniau kalbant apie galimą recesiją arba ekonomikos stagnaciją, gerokai suprastėjo ir pramonininkų lūkesčiai. Tiesa, pramonės perspektyvos smarkiai suprastėjusios visame pasaulyje ir JAV – ne išimtis.

JAV ekonomika visada buvo grindžiama vartojimu ir vos tik jis sulėtėja, tai labai skaudžiai trinkteli visos šalies ekonomikai.

– Kaip Jūs vertinate pasiūlymus įlieti į ekonomiką grynų pinigų? Ar tai duos ilgalaikės naudos JAV ekonomikai? Jei taip, kokios?

– Padėtis šiuo metu tokia, kad išlipti iš ekonominės duobės be papildomos pagalbos būtų labai sunku. Ir Amerikos, ir Europos šalių ekonomikos nepasirengusios greitai atsigausti pačios. Jos nestovi tvirtai ant žemės. Kalbant apie Ameriką, įsivaizduokime milžiną, stovintį ant molinių kojų. Jeigu toks milžinas nuvirstų, sudrebėtų viskas aplinkui. Taigi įlieti pinigų į ekonomiką būtina. Tai įmanoma ir euro zonos valstybėse, nes kovoti su skolų naštomis labai sudėtinga, o fiskalinės priemonės nelabai padeda. Daugelis šalių jau išnaudojo visas priemones. Prieš metus Europos centrinis bankas (ECB) ir skirtingų šalių centriniai bankai dar galėjo karpyti palūkanų normas, bet dabar jau nebėra kur mažinti.

Fiskalinio griežtinimo priemonės šiandien duotų tik atvirkštinį rezultatą ir skatintų slėpti mokesčius. Tai yra labai natūrali reakcija, kai ekonomikos vystymosi galimybės blogėja, lėčiau kuriamos darbo vietos. Tokia padėtis reiškia, kad ir namų ūkių finansinė būklė prastėja, o mokestinė našta darosi nebeapaklia-

ma. Tad sugriežtinus fiskalines priemones, didėtų šešėlinė ekonomika ir tai labai neigiamai veiktų mokesčių surinkimo rezultatus.

Vadinasi, įlieti grynų pinigų į ekonomiką – bene vienintelė išeitis.

– Vienoje iš B. Obama ekonomikos skatinimo plano dalių kalbama apie mokesčių mažinimą, o tai paprastai lemia, kad didėja valstybės skola. Šiuo metu skaičiuojama, kad JAV valstybės skola sudaro apie 14 trln. JAV dol. Tiesa, kitame plane, kuris skirtas biudžeto deficitui mažinti ir kuris kol kas nepateiktas Kongresui, siūloma papildomai apmokestinti turtinuosius. Kaip šie prezidento planai, jeigu jie būtų įgyvendinti, paveiktų valstybės skolą? Iš kur būtų imama pinigų ekonomikai skatinti?

– Tiesa, pagrindinis klausimas „Iš kur gauti pinigų?“ Paprasčiausias sprendimas – jų atspausdinti. Greičiausiai pinigų spausdinimo mašinos ir bus įjungtos. Drauge tai skatins infliaciją, tačiau bus kovojama ir su augančiu biudžeto deficitu bei valstybės skola.

Tai padėtų išvengti ir socialinių neramumų. Labai daug žmonių nepatenkinti dabartine padėtimi. Juk visi mato, kad didieji susivienijimai skaičiuoja pelnus, o paprastiems žmonėms stinga pinigų, sunku rasti darbo. Tokia padėtis gresia socialiniais neramumais, į kuriuos be galo nervingai reaguoja finansų rinkos, o tai tik įlieja dar daugiau alyvos į ugnį. Juk matome, kas vyksta Italijoje, Graikijoje. Šiandien JAV taip pat stinga stabilumo.

Kita vertus, pernelyg spausti didžiojo verslo atstovų taip pat negalima. Susivienijimų pinigai – reikšminga paskata šalies ekonomikai, nes stambios įmonės yra vieni didžiausių mokesčių mokėtojų.

– Prezidentas ir Kongresas taip ir nesusitarė, kaip mažinti šalies biudžeto deficitą bei toliau tvarkytis su valstybės skola. Ar yra tikimybė, kad JAV nesugebės susitvarkyti su savo skolomis ir atsidurs panašioje padėtyje kaip Graikija?

– Graikija yra puikus pavyzdys, rodantis, kaip brangiai gali kainuoti bet koks delsimas. Matėme, kaip JAV buvo tariamasi ir niekaip nesusitariama dėl valstybės skolos ribų. Manau, kad šalies vertinimo sumažinimas – tik pirma kregždutė. Bet kokie tolimesni politikų nesutarimai gali vesti link dar blogesnio šalies vertinimo ir branginti JAV skolinimąsi. Tačiau, jeigu į šalies ekonomiką būtų įlieta pinigų, palūkanų kaina keistųsi šaliai palankesne linkme.

Banko AB DnB NORD grupės Ekonominių tyrimų padalinio vadovė Lietuvoje Jekaterina Rojaka.

Bet kokių atvejų, politinis susitarimas yra vienas kertinių sąlygų bendrai sėkmei. Jei politikams nepavyktų susitarti, galėtume piešti niūriausius ateities scenarijus ir Amerikai žadėti dar vieną recesiją, nebejotinai turėsiančią įtakos visam pasauliui.

Tarptautinis valiutos fondas (TVF) tikina, kad valstybių ekonomikos pačios nepajėgios išsijudinti ir siūlo ilgiau nei įprasta skatinti ūkio vystymąsi. Tiesa, tai rizikinga, nes didėja biudžetų deficitai ir valstybių skolos. Bet kai vartotojai netenka pasitikėjimo, žlunga visa sistema. Būtina palaikyti vartotojų pasitikėjimą ir palaikyti ekonomiką gyvybingą.

– Tačiau jeigu pinigai bus spausdinami, didelė infliacija, o ekonomika neatsigaus taip greitai, kaip tikimasi, bus sukurtos stagflacijos* sąlygos. Kaip tai pajus paprasti Amerikos gyventojai trumpuoju laikotarpiu?

– Manau, ilgiejus pinigų į rinką, ekonomika atsigauntų ir, nors infliacija didėtų, kiltų ir atlyginimai. Taigi žmonės infliacijos neturėtų pajusti skausmingai. Juolab kad prezidento planuose daug pinigų siūloma skirti būtent darbo rinkos skatinimui, nau-

joms darbo vietoms kurti.

Dar vienas teigiamas dalykas, kad plane per mokesčius siūloma skatinti ir smulkųjį verslą. Smulkusis verslas be galo reikšmingas bet kokios šalies ekonomikai. Tai reiškia, kad B. Obama siūlomos priemonės turėtų sulaukti JAV gyventojų pritarimo ir palaikymo. O šalies piliečių palaikymas šiandien yra aukso vertės.

– Jungtinių Valstijų vadovui pristatius ekonomikos skatinimo planą, pasigirdo nuomonių, kad jis neigiamai paveiktų Europos šalių ūkius, nes pinigai iš senojo žemyno esą „nutekėtų“ į naująjį. Jeigu prezidento planas būtų įgyvendintas, kokios įtakos, jūsų nuomone, jis turėtų Europos ir viso pasaulio ekonomikai?

– Manau, JAV Federalinės rezervų sistemos (FED) priimti sprendimai veiktų kaip stimulatorius Europai ir priverstų ECB bei šalių centrinis bankus greičiau priimti sprendimus. Tai būtų labai naudinga, nes Europa, viena vertus, konservatyvesnė, kita vertus – skirtingoms šalims daug sudėtingiau priimti bendrus sprendimus nei federalinei valdžiai JAV.

Taigi tikėtina, kad FED sprendimai paskatins ECB ir kitus bankus sekti paskui. Europai tai būtina, nes senasis žemynas šiandien susiduria su didžiuliu iššūkiu, t. y. krentančiu konkurencingumu. Europai be galo svarbu išlaikyti eksporto apimtis. Pingantis euras naudingas eksportuotojams, tačiau mažėjanti perkamoji JAV gyventojų galia dar labiau kerta Europoje pagamintų prekių pardavimams.

Mano nuomone, jeigu Europa nesiseks JAV pavyzdžiu ir nesiims jokių ekonomikos skatinimo priemonių, pasekmės bus liūdnos visai euro zonai.

Kalbėjosi Agnė Ranonytė

* Stagflacija – gamybos sustingimas, sukeliantis spartų kainų kėlimą.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Žmonių atmintis ir tikėjimas padėjo atstatyti sugriautą šventovę

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Praėjusių metų vasarą paminėtos 10-osios Kryžių koplyčios, esančios Dzūkijoje, ant Dusios ežero kranto, konsekravimo metinės. Šalia vos prieš dešimtmetį vėl atstatytos bažnyčios, toje vietoje, kur buvo senoji koplyčia, tikintieji stato kryžius, čia ateina pasimelsti. Per pastaruosius metus tų kryžių nuolat daugėja, ir garsas apie ypatingą Kryžių koplyčią vėl plačiai sklinda, kartu primindamas ir tikrai neeilinę šios bažnyčios istoriją.

Tai, kad Kryžių koplyčia vėl puošia šias apylinkes – ir Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenusio monsinjoro Jono Buikaus bei prelato Lado Tulabos, kuris į lietuvių kalbą išvertė Šventąjį Raštą, Antrojo pasaulinio karo metais buvo Vilniaus seminarijos rektorius, o vėliau daug metų dirbo Vatikane, buvo radijo lietuviškosios redakcijos bendradarbis, didžiulis nuopelnas. Šie du jau mirę kunigai, kilę iš gretimų Dzūkijos apylinkių, padarė viską, kad šventovė būtų atstatyta. Jie įsteigė Kryžių koplyčios atstatymo fondą, kaupė lėšas, kurios leido atstatyti šventovę.

Kryžių koplyčios istorija siekia 1702 metus, kai šiose apylinkėse, tarp vieno ledyno suformuotų Dusios ir Metelio ežerų, buvo apsistojusį Lietuvos kariuomenė, vadovaujama etmono Mykolo Višniovieckio. Kariuomenė turėjo užkirsti kelią į Gardiną žygiuojantiems švedams. Kol laukė priešų, lietuviai toje vietoje pastatė tris kryžius, ten buvo aukojamos Mišios. Šią vietą pasiekus švedų kariuomenei, užvirė aršus mūšis, lietuviai buvo nugalėti, o ten buvusią Dievo Motinos paveikslą kopiją paslėpė vietos gyventojai.

Vėlesniais metais prūsų valdžios

nurodymu kryžiai ir paveikslas buvo perkelti į netoliese esančią Metelių bažnyčią, bet žmonės vis tiek rinkosi šioje vietoje, kol kryžiai vėl grįžo į savo vietą 1807 metais, jau po prūsų valdymo. Netrukus čia buvo pastatyta koplyčia, kurioje 1816 metais aukotos pirmosios šventosios Mišios.

Praėjus beveik šimtui metų, koplyčia buvo perstatyta ir paskirta švenčiausiosios Mergelės Marijos Angelų Karalienės garbei. Atlaidų dienomis, per Sekmines ir Petrines į šį lauką prie Dusios ežero suvažiuodavo dešimtys tūkstančių maldininkų, jie nesutilpdavo koplyčioje. Čia būdavo atvažiuojama šeimomis, atvykdavo ekskursijos, prekybininkai, elgetos, būdavo rengiami ir cirko pasirodymai, iš aplinkinių miestelių ateidavo procesijos.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, bažnyčia nenukentėjo, bet 1944-aisiais rusai iš patrankų apšaudė šias vietas, pramušę presbiterijos sieną, nudažė iš lauko pusės kryžių, sugadino stogą. Praėjus frontui, viskas buvo sutvarkyta, ir žmonės vėl čia meldėsi.

Atėjus sovietmečiui, koplyčios likimas susiklostė tragiškai. Jau 1949 metais buvo priimtas slaptas nutarimas nugriauti Kryžių šventovę, o medžiagas panaudoti kaip kurą. Tiesa, prireikė dar 14 metų, kol koplyčia buvo sulyginta su žeme – bijota žmonių pasipriešinimo, o neprižiūrima bažnyčia pati vis labiau nyko. 1963 metų liepą prasidėjo griovimo darbai, vietos žmonės ją griauti atsisakė, tad iš Lazdijų areštinės buvo atvežta ten laikinai įkalintųjų, kurie ir sugriovė šventovę. Toji vieta buvo paversta arklių ganyklomis, aptverta spygliuota viela, kad niekas ten neitų, bet žmonės nieko neužmiršo, uždegdavo žvakes, ant medžių pakabinavo kryželį, meldavosi.

Dar po kurio laiko kažkas ap-

Koplyčios viduje esantys trys kryžiai pri-mena jos istoriją.

tvėrė dar likusius koplyčios pamatų akmenis, pastatė geležinį kryžių, vėliau – dar vieną. Žmonių atmintis pasirodė galingesnė už aplinkos jėgas – dar iki Atgimimo pradėta rūpintis šventovės atstatymu, jau minėto dviejų kunigų įsteigto fondo užsakymu italų skulptorius Vincenzo G. Mussner pagal Kryžių Dievo Motinos pavyzdį sukūrė medinę švč. Mergelės Marijos skulptūrą, kurią jau po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo į Kryžius iš Romos atvežė vienuolės.

1990-aisiais į Metelius paskirtas kunigas Vytautas Prajara ėmėsi rūpintis ir Kryžių šventovės atstatymu. Dabar, praėjus dviems dešimtmečiams, kunigas pasakoja, kad atsta-

tyti šventovę padėjo begalinis žmonių tikėjimas ir noras, kad ji čia stovėtų. Per tuos metus pagražėjo koplyčios aplinka, jos vidus praturtėjo naujomis dailės vertybėmis, vasarą šalia koplyčios rengiamos pamaldas jaunimo stovyklos, turima daug planų ir ateičiai. Kunigas pasakojo, kad koplyčios atstatymo darbai pradėti 1991-aisiais, ir tais metais po 43 metų pertraukos čia vėl buvo švenčiami Petrinių atlidai, kurių metu ne vienas žmogus verkė.

1992 metais išlieti bažnyčios pamatai, pašventintas kertinis akmuo, tačiau darbai dar gerokai užtruko, nes čia nebuvo kelio, elektros linijos. Ir tik 2000-ųjų liepos 11 dieną koplyčią konsekrovo Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis. Aplinkiniai žmonės ją vadina Dzūkų šventovės vardu.

Dar viena svarbi koplyčiai data – 2009 metų birželio 28-oji, kai ši koplyčia Vilkaviškio vyskupo Rimanto Norvilos buvo paskelbta Vilkaviškio vyskupijos diecezine šventove. Kunigas V. Prajara pasakojo, kad maldininkai čia atvyksta labai dažnai, ypač vasarą, ši šventovė, menanti tolimą ir įdomią istoriją, reikalinga, lankoma ir įrodo, kad žmonių tikėjimas ir viltis gali įveikti visas kliūtis.

Kryžių šventovė vėl traukia maldininkus.

A. Vaškevičiaus nuotr.

DRAUGAS

4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, IL 60629-5532
TEL 773-585-9500 • FAX 773-585-8284
administracija@draugas.org

Kviečiame pasveikinti „Draugą“ IŠKILMINGŲ PIETŲ PROGRAMOS LEIDINYJE

2011 m. spalio 30 d., sekmadienį,
Royalty West Banquets, Willow Springs, Illinois

- ☐ Visas puslapis (8 x 5)\$200.00
- ☐ 1/2 puslapio (4 x 5)\$100.00
- ☐ 1/4 puslapio (2 x 5)\$50.00

Pridėkite savo sveikinimą ar reklamą, ar vizitinę kortelę.
Čekius rašyti: **Draugas** 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL 60629
Malonėkite sveikinimą su čekių išsiųsti
iki šeštadienio, spalio 22 d.

Prašome pateikti šią informaciją:

Vardas ir pavardė ar organizacijos pavadinimas

Kontaktinis asmuo: _____ Tel.: (____) _____

Adresas: _____

Miestas: _____ Valstija: _____ Zip : _____

El. pašto adresas _____

Siunčiu: \$ _____

Gyvenimo sūkuryje

INDRĖ TIJŪNĖLIENĖ

Nr. 1

Neskaitant kelionių į okupuotą Lietuvą nuo 1979 metų, kai buvo leidžiama viešėti tik 5 dienas, 2010 m. Lietuvoje praleistos paskutinės dvi lapkričio mėnesio savaitės buvo mano ir mano vyro Donato trumpiausia viešnagė Tėvynėje. Skrendant atgal į Čikagą Vilniaus oro uoste susitikome nenuilstančią visuomenininkę Mariją Remienę, kuri už nuopelnus puoselėjant lietuvišką kultūrinę veiklą ir nemažą labdaros indėlį, ypač jos gimtinei Musninkams, buvo apdovanota Valstybine Jono Basanavičiaus premija.

Su ja šią premiją gavo ir etnologė Irena Čepienė, kuri kalbinama „Respublikos“ teigė: „Be jokios abejonės, mes turime prisitaikyti ir prie europinės savimonės, tuo labiau negalime mažumų ignoruoti savo šalyje, tačiau gyvybiškai svarbu, kad būtų išlaikyta pusiausvyra tarp pilietiško ir tautiško. Tautinis sąmoningumas remiasi individo tautine savimone. Kadangi aš žiūriu iš švietimo pozicijų, sakau, kad ją ugdyti būtina, savaime ji neatsiranda (...). Kultūra veikiama naujos patirties ir aplinkinių kultūrų, gali išlikti, jei naujovės bus pasisavintos taikant prie savų tradicijų, antraip svetimoji kultūra užgoš savąją ir jos tapatumas išnyks.“

Mums jau lyg lemta atsirasti Tėvynėje, kai skruostus rausvai dažo ne saulės spinduliai, o žvARBŲ žiešmos vėjai ir jų genamos snaigės. Skridome „LOT“ oro linijomis. Kelionė ilga, sugrūstame lėktuve ne ypatingai malonu. Grįžtant lėktuvai vėlavo, o persėsdami Varšuvoje, iš lėktuvo lipant laipteliais ir slidinėjant iki į oro uostą nuvežusio mus autobusėlio, buvo proga išbandyti kaulų tvirtumą, o avinėioms dailius batelius – nušalti kojų pirštelių.

Šiurpinantį vaizdą pamatėme Vilniuje, Savivaldybės aikštėje, prie V. Kudirkos statulos. Protestavo Algirdo Paleckio „Frontas“ sekėjai, sutraukę didžiulę minią. Plevėsavo raudonos vėliavos, akis badė plakatų užrašai: „Nemokėsiu už man primestas komunalines paslaugas“, „Reikalaujame reguliuoti maisto kainas“, „Kiek dar gali brangti vartotojams

šiluma?“, „Šalin korumpuotą konservatorių režimą“. Paklausus, kas jie tokie, moteris atsakė: „Kairiausi iš kairių, socialkomunistai!“ Kitas ėmė aiškinti kaip garbina Staliną, gerai sutvarkiusį buržujus.

Buvo baisu žiūrėti. Tačiau, pabuvus Lietuvoje, paaiškėjo, jog šią žiemą šilumos kainos pakilo tiek, kad nė vienas nebeįstengia užsimokėti, ypač 600 litų per mėnesį gaunantys pensininkai ar 800 litų minimalinę algą gaunantys. Daugiabučių gyventojus nustebino milžiniškos sąskaitos už šildymą, pvz., už 40 kv. metrų butą reikėjo mokėti 160 litų, pasitaikė ir 300, ir 400 litų sąskaitos. Butas su prastais langais ir praviromis laiptinės durimis, sulaukė net 800 litų sąskaitos.

Senus daugiabučius būtinai reikia remontuoti, o centrinė šildymo sistema nėra veiksminga. Žmonės bandė nuo jos atsijungti, įjovė vamzdžius, bet atsijungus ir šalčiams užėjus, nespėjus apsirūpinti automatiiniu šildymu, teko rengtis šiltesniais drabužiais, lįsti po antklodėmis, kovoti su pelėšiais apsitraukiančiomis sienomis. Ateinantiems šalčiams reikia ruoštis, gali būti net – 23 C speigas.

Prienuose sekmadienį po gaisro pagrindinėje elektros stotyje be elektros liko apie 9,000 gyventojų. Pirmadienį po vidurnakčio elektra vėl buvo įjungta. Kauno gyventojams taip pat grėsė šaltis, kai paaiškėjo, kad „Kauno energija“, šilumą perkanti iš Kauno termofikacinės elektrinės, elektrinei skolinga 23 mln. litų ir gali būti nutrauktas šilumos tiekimas. Kadangi vartotojai „Kauno energijai“ skolingi, įmonė neįstengia sumokėti nei elektrinei, nei „Lietuvos dujoms“, nei bankams už paskolas. Trūksta pinigų darbuotojų atlyginimams, apšvietimui, socialiai remtiniems, o apledijusioms gatvėms – druskos arba smėlio ir druskos mišinio.

Vos prasidėjus žiemai, jau buvo nuo šalčio nukentėjusių. Dauguma jų buvo tie, kurie išgėrę parkrito ir užmigo. Žmonėms pranešus, juos gelbėja socialinės paslaugos ir apnakvydina benamius. Juose yra apie 360 vietų.

Bus daugiau.

Indrės Tijūnėlienės nuotr.

CHIRURGAJ

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

Center for Health

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101

Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

55 E Washington, Ste 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos susitarus

www.draugas.org

Nijolė R. Zdanys, gyvenanti La Grange, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Dalia Anysienė, gyvenanti Chicago, IL, pratęsdama prenumeratą paaukojo „Draugui“ 50 dol. ir padėjo dar dviem skaitytojoms užsiprenumeruoti laikraštį. Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų dosnumą.

Jurgita Gvidas, gyvenanti Naperville, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Juozas Šulaitis, gyvenantis Saint Petersburg, FL, pratęsdamas metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščio išlaidoms sumažinti 50 dol. Esame Jums labai dėkingi.

Daila ir Juozas Liubinskai, gyvenantys Oak Lawn, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. Nuoširdžiai tariame „ačiū“.

IEŠKO DARBO

* **Licencijuota** seselė-asistentė ieško papildomo darbo vakarais. Tel. 708-289-9714, palikti žinutę.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris** (perka) ieško darbo – prižiūrėti pagyvenusius žmones. 10 metų patirtis, rekomendacijos, legalūs dokumentai. Gali prižiūrėti ir lietuviškai kalbančius vaikus. Atsilygins. Tel. 708-425-0216 Angelė.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti ar išleisti atostogų. Tel. 773-808-0011.

* **Prašau** atsiliepti žmogų, studijuojantį Moraine Valley College „Security services“ programos kursą. Tel. 708-359-0899.

* **Pirksiu** senų žmonių priežiūros darbą su gyvenimu. Tel. 630-723-9905.

* **Moteris** ieško senelių ar vaikų priežiūros darbo su gyvenimu. Tel. 708-244-5398.

* **Moteris** pirks žmonių ar vaikų priežiūros darbą su grįžimu namo. 10 metų patirtis. Tel. 708-289-9767.

* **Moteris** ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimose. Tel. 708-945-1117.

NUOMA

Brighton Park išnuomojamas butas II aukšte pensininkams su kredito patikrinimu. Tel. 773-847-4855

SIŪLO DARBĄ

South side intermodal trucking

company looking for experienced

CDL drivers. 80% drop and hook.

Call Mr. White at 815-834-9090.

Bombay Chopsticks restoranas,

Hoffman Estates, ieško patyrusių ir profesio-

nalių padavėjų pilnam etatui. Anketas pil-

dyti 1521 W. Schaumburg Rd, Schaum-

burg, IL. Treč.-Penkt. nuo 10 v. r. iki 18 v. v.

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija yra apsaugota Nekilnojamu Turtu.

REALTY A&I INVESTMENTS INC

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. 630-965-6608

Investuojate ne daugiau kaip 65–70 proc. visos turto vertės. Ilgametė patirtis ir daug laimingų klientų.

Karaliaučiaus krašto Lietuvių Bendruomenės konferencija

Atkelta iš 4 psl.

Sekmadienį išklausėme iškilmingas šv. Mišias, kurias aukojo Liškiavos šv. Trejybės parapijos klebonas kanauninkas Valius Zubavičius.

Dalyvavome lietuvių kalbos ir etninės kultūros seminare tema „Lituanistinis švietimas ir papročiai“. Kauno mokytojų namų lektorės mokytojos ekspertės Birutės Kuklierienės pranešimo tema – Literatūrinio (kultūrinio) ugdymo aktualijos mokykloje ir visuomenėje. Mokytoja kalbėjo apie aktualijas – pakitusius mokytojų, mokinių ir tėvų santykius, kultūrinės aplinkos įtaką, masinės kultūros lygį, žmogaus santykį su kultūra, mokomosios medžiagos perteikimo būdus, knygas, skaitymo naudą, skaitant patiriamą džiaugsmą, gražią ir turtingą kalbą.

Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Aleksas Bartnikas kalbėjo apie Karaliaučiaus krašto lituanistinį švietimą, jo praeitį, dabartį ir ateitį. Priminė, kad šiame krašte, kuris ilgą laiką išsaugojo lietuvių, išleista pirmoji lietuviška knyga, gramatika, dainynas, eilės, pirmoji poema K. Donelaičio „Metai“, įkurtos pirmosios lietuviškos mokyklos.

Karaliaučiaus vyrų ansamblis „Penki vaikai“.

Sigito Šamborsko nuotraukos

Pranešėjas apžvelgė Mokytojų asociacijos veiklą per 16 metų nuo jos įkūrimo 1995 m. rugsėjo 15 d. Asociacijoje priklauso 29 mokytojai, lietuvių kalbos ir etninės kultūros mokoma 20-yje Kaliningrado srities bendrojo lavinimo įstaigų, veikia šeši lietuvių ansambliai. Asociacija – yra visuomeninė organizacija, kurios tikslas – tęsti krašto lituanistines tradicijas, mokyti lietuvių kalbos, tobulinti mokytojų žinias, populiarinti lietuvių kultūrą, kultūrinį paveldą, stiprinti ryšius su Lietuva. Asociacija organizuoja seminarus, konferencijas, metodinius užsiėmimus. Šiemet mokytojų kvalifikacijos kėlimo kursuose dalyvavo 14 mokytojų, antroji kursų dalis vyko Vilniuje. Prieš 4 metus įkurtas lietuvių kultūros ir informacijos centras, tiesa, jis iki šiol nėra įteisintas. Buvo manoma, kad regioninė Kaliningrado srities lietuvių tautinė-kultūrinė autonomija prižiūrės visą lietuvišką veiklą, bet iki šiol ji tėra formali. Pernai į Kaliningrado srities mokyklas iš Lietuvos važinėjo 11 mokytojų, šiemet tik 6. Mokytojų klausimas aktualus, nes nė vienas srityje gyvenantis mokytojas neturi lituanistinio išsilavinimo. Kaliningrado I. Kanto universiteto rektoratas šioje mokymo

Karaliaučiaus krašto LB pirmininkas Sigitas Šamborskis sveikina susirinkusius konferencijos dalyvius.

įstaigoje nori atkurti buvusio Lietuviško seminario tradicijas.

A. Bartnikas priminė, kad Asociacijos pastangomis paruošta pavyzdinė lietuvių kalbos ir etninės kultūros fakultatyvų integruota programa Kaliningrado srities mokymo įstaigoms. Asociacijos pirmininko pastangų dėka kasmet Kaliningrado mokyklų, kur mokoma lietuvių kalbos, vadovams rengiamos išvykos į

kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą, Vyriausybę dėl bevizio režimo tarp Rusijos Kaliningrado srities ir Lietuvos. Priimtas kreipimasis dėl Kaliningrado srityje dirbančių mokytojų socialinių garantijų. Kaliningrado srityje dirbantys mokytojai LR Užsienio reikalų ministerijos informinti tik kaip paslaugų teikėjai, todėl neturi jokių socialinių garantijų Lietuvoje, nemokamas atlygis už vasaros darbą, neskaičiuojamas darbo stažas, vos tris kartus per mokslo metus mokėtas darbo atlygis ir kelionių išlaidų atlyginimu.

Bendruomenės pirmininkas įteikė mokytojams, ansamblių vadovams, srities lietuvių draugijų pirmininkams, dainininkams padėkos raštus, lietuviškų knygų.

Kaliningrado srities (Karaliaučiaus krašto) lietuvių grupės bei mūsų bičiuliai Kauno folkloro klubas „Liktužė“ dalyvavo 18-je Druskininkų regioninėje Dainavos krašto folkloro šventėje „Liaudies dainuotos M. K. Čiurlionio pamėgtos“. Karaliaučiaus srities vaikų grupių nariai buvo pakviesti pasimėgauti Druskininkų Vandens atrakcionų parko pramogomis.

Trečiąją konferencijos dieną vyko į Punsą, miestelį Lenkijos šiaurės vakaruose, Suvalkų vaivadijoje prie Punios ežero. Dalyvavome Žolinės šventės renginiuose, šv. Mišiose, lankėmės kraštotyros muziejuje, šventinėje mugėje, Punsko Kovo 11-sios licejuje apžiūrėjome kardelių, jurginų ir astrų parodą, kurią suren-

gė Lietuvos gėlininkų draugija.

Punsko lauko scenoje vyko etninių žemių lietuvių folkloro festivalis „Kalba duonelė“. Kartu su Punsko ir Seinų krašto lietuvių grupėmis koncertavo ir Karaliaučiaus krašto lietuviškieji ansambliai bei Kauno folkloro klubas „Liktužė“.

Dėkojame Šamborskiui už galimybę Karaliaučiaus krašte gyvenantiems ir dirbantiems lietuviams pabuvoti gražiausiose Lietuvos vietose, lietuviškajame Punske, paklausyti dainingos vietos dzūkų kalbos, patirti susitikimų džiaugsmą, nuoširdaus bendravimo akimirkas. Ačiū rėmėjams: Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo, Mažosios Lietuvos ir Tautos fondams, Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijai, Kauno folkloro klubui „Liktužė“. Dėkojame pagalbininkams: VšĮ Liškiavos kultūros centrui, Liškiavos šv. Trejybės parapijos klebonui kanauninkui Valiui Zubavičiui, Druskininkų „Atgimimo“ mokyklos darbuotojams ir jos direktorei Danutei Časienei, Druskininkų pagyvenusių žmonių meno mėgėjų grupei „Suktinis“ ir jų vadovei Ritai Mikalčienei, Druskininkų kultūros centrui, Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkui Aleksui Bartnikui, kelionės koordinatoriui mokytojui Algirdui Karmilavičiui ir visiems, prisidėjusiems prie sklاندus šios konferencijos organizavimo.

Emilija Algaudė Bukontienė – Kraupiško (Uljanovo) vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir etninės kultūros mokytoja

P. S. Punsko-Seinų lietuviai bei Karaliaučiaus krašto lietuvių draugijų pirmininkai, mokytojai, ansambliciai pageidavo susitikti su Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos atstovais. Žinojome, kad į Punsą buvo atvykęs Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos direktorius Arvydas Daunoravičius bei keletas Lietuvos Seimo narių. Deja, oficialūs Lietuvos atstovai etninių žemių lietuvių folkloro festivalyje „Kalba duonelė“, kuriame dalyvavo daugiau nei 10 kolektyvų iš Punsko-Seinų krašto, Karaliaučiaus srities ir Lietuvos (beje, remtame LR URM), nedalyvavo ir etninių žemių lietuvių nepasveikino.

4,5 milijardų metų senumo meteoritas įsirėžė į namą Prancūzijoje

Viena prancūzų šeima, grįžusi po atostogų, aptiko 4,5 milijardų metų senumo kiaušinio dydžio meteoritą, įsirėžusį pro stogą į namo vidų. Mokslininkai teigia, kad šis meteoritas, nukritęs netoli Paryžiaus, yra pirmoji tokia kosmoso uoliena, rasta taip arti Prancūzijos sostinės. Per pastaruosius šimtmečius Prancūzijoje rasta tik apie 60 meteoritų.

Keisčiausia tai, kad pastarasis meteoritas nukrito į šeimos, kurių pavardė Comettes, namą, rašo telegraph.co.uk.

Manoma, kad dangaus kūnas nukrito tada, kai šeima buvo išvykusi atostogauti prieš keletą savaičių, nes nė vienas negirdėjo jokio meteorito kritimo garso. Dangaus kūnas rastas tik tada, kai pro stogą pradėjo varvėti vanduo.

„Mūsų stogas dengtas čerpėmis, todėl nustebau radęs įkritisia uolieną. Ji turėjo rėžtis labai smarkiai, todėl ir pagalvojau, kad tai gali būti meteoritas“, – pasakoja Martine Comette.

Iškasenų ir meteoritų specialistas Alain Carion sako, kad rastas dangaus kūnas vadinamas „chondritu“. Jis yra lengvai atpažįstamas dėl „juodo išsilydžiusio paviršiaus, kuris patvirtina, kad meteoritas krito atmosferą“. Mokslininkas mano, kad dangaus kūnas atskriejo iš asteroidų žiedo, esančio tarp Marso ir Jupiterio.

Spėjama, kad rasto meteorito vertė siekia kelis šimtus eurų. Tačiau šeima tikrai nenori su juo skirtis.

Bernardinai.lt

A † A

HILDA V. KUBILIUS-SCHMIDT

Mirė 2011 m. spalio 8 d. La Grange Memorial Hospital, sulaukusi 84 metų.

Nuliūdę liko: sūnūs Christian, DDS su žmona Paula Kubilius ir Richard Kubilius; anūkai Matthew, Pamela, Lara ir Grace; proanūkis Weston.

A. a. Hilda buvo dukra a. a. Marie Schudnagies ir a. a. Christopher Schmidt, žmona a. a. Jono Kubiliaus, mama a. a. Henry Kubilius.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, spalio 13 d. nuo 3 v. p. p. iki 9 v. v. Damar-Kaminski laidojimo namuose, 7861 S. 88th Ave., Justice, IL.

Atsisveikinimas ir laidotuvės penktadienį, spalio 14 d. nuo 9 v. r. Grace Lutheran bažnyčioje, 212 S. Nolton Ave., Willow Springs, IL, kurioje 10 val. ryto vyks pamaldos.

Po pamaldų a. a. Hilda bus palaidota Bethania kapinėse, Justice, IL.

Vietoje gėlių prašom aukoti Grace Lutheran Church.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Damar-Kaminski. Tel. 708-496-0200 arba
www.damarkaminskifuneralhome.com

Išstatymas, drausminantis nesąžiningus lietuviškosios Temidės tarnus

Atkelta iš 2 psl.

Šį skundą prieš Lietuvą pateikusiam asmeniui buvo priteista 30,000 eurų dydžio kompensacija. Kompensacija priteista turtinei ir neturtinei žalai atlyginti. Suma padengta iš valstybės biudžeto, t. y. iš mūsų, mokesčių mokėtojų, kišenių. Bet ne iš Lietuvos pareigūnų, kurie akivaizdžiai neteisėtai ir nepagrįstai naudojo nusikalstamos veikos modelį. Bėlieka tik spėlioti, kodėl Lietuvos teisingumo ministerija nebandė tų 30,000 išreikalauti iš akivaizdžiai suklydusių pareigūnų. O gal bandė ir prisiteisė, tik ši informacija, ironiškai kalbant, slepiama nuo visuomenės? Tad mano viešas klausimas: ar mūsų pareigūnai, nepajėgūs įsisąmoninti, kada, kokiomis aplinkybėmis ir kokiais būdais galima provokuoti asmenį nusikaltimui, tasyk finansškai nukentėję?

Įdomus ir 2010-ųjų atvejis, kai Strasbūras pripažino „pažeidimą dėl užsienio valstybės imuniteto nuo Lietuvos teismų jurisdikcijos doktrinos taikymo“. Bylos „Cudak prieš Lietuvą“ pateikėjai priteista 10,000 eurų turtinės ir neturtinės žalos. Šią sumą padengėme mes visi, mokesčių mokėtojai. O štai žinių, jog šiuo atveju valstybė būtų ieškojusi galimybių nuostolius padengti iš kišenių pareigūnų, nežinančių, kada Lietuvoje galioja, o kada negalioja užsienio valstybės imunitetas, nėra.

Skandalingi ir atvejai, kai lietuviškoji Temidė riboja buvusių KGB darbuotojų galimybes įsidarbinti privačiose įstaigose. Tas atvejis – sveiku protu nesuvokiamas. Kad buvusiems KGB darbuotojams taikomi įvairūs apribojimai dirbant valstybinėse struktūrose – nieko stebėtino. Vienose buvusiose sovietinėse valstybėse tokie įstatymai – griežtesni, kitose – švelnesni. Bet riboti buvusių KGB pareigūnų galimybes plušėti privačiame sektoriuje – nesąmonė. Net jei buvę KGB pareigūnai siekė įsidarbinti privačiose institucijose, susijusiose su teisiniais, kariniais ar operatyviniais darbais. Akivaizdu, kad Strasbūro teisėjai tokį lietuvišką griežtumą palaikė pertekliui, ir buvusiems KGB darbuotojams priteisė šiokių tokių kompensacijų – po keliolika tūkstančių eurų. Valstybės biudžetas tuos nuostolius padengė. Žinių, jog šie nuostoliai išreikalauti iš suklydusios lietuviškosios Temidės tarnų, nėra.

Strasbūro teismai, be abejo, labai atidžiai nagrinėja ir skundus, susijusius su Konvencijos 2-uoju ir 3-uoju straipsniais, numatančiais žmogaus teisę į gyvybę ir teisę nebūti kankinamam. 2008 metais Strasbūro teisėjai patenkino „Juozaitytė ir Bikulčius prieš Lietuvą“ skundą. Nenuostabu, kad patenkino. Mat tuo atveju Lietuvos policijos pareigūnai kaltinti neproporcingu jėgos naudojimu, sukėlusiu dviejų žmonių mirtį. Strasbūras ir vėl priteisė gražaus pinigėlio. Iš viso – per 30,000 eurų. Tačiau Teisingumo ministerija tyli, ar ši suma buvo išskaičiuota iš neproporcingai grubiai jėgą rodžiusių mūsų policininkų.

Tad kodėl Lietuvos Teisingumo ministerija nesinaudoja žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo įstatymu? Man regis, būtent šis teisės aktas galėtų tapti veiksminga nuostata, drausminančia nesąžiningus arba paviršutiniškai bylas tiriančius teisėjus. Gal jau metas jį pradėti taikyti?

A † A

LIUSĖ DABRILAITĖ STADALNINKIENĖ

Mirė 2011 m. rugsėjo 23 d., sulaukusi 92 metų.

Gimė 1919 m. Gudelių kaime prie Vilkaviškio.

Gyveno Kempten, Vokietijoje, Stamford, CT ir Los Angeles.

Liuse buvo žmona a. a. Vytauto Stadalninko.

Liūdi: dukra Ina su vyru Mindaugu Petoku, vaikai Tomas Petokas su žmona Arlene; dukraitė Gina su vyru Linh Ho; provaikaičiai Viktoras ir Vincas Petokai, Ryan ir Julia Ho; brolis Zigmas Dabrila su žmona Joana ir šeima Worcester, MA, sesuo Aldona Pilipaitienė su šeima Lietuvoje; a. a. brolio Jeronimo žmona Aldona Dabrilienė ir šeima Boston MA; a. a. brolio Vinco šeima Lietuvoje; daug giminių Amerikoje, Airijoje ir Lietuvoje.

Atsisveikinimo šv. Mišios buvo aukojamos spalio 5 d. 10 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, Los Angeles.

Laidotuvės privačios.

Nuliūdusi šeima

A † A

ELENUTEI DAMIJONAITIENEI

Amžinybėn išėjus, gilią užuojautą reiškiamo dukrai dr. EGLEI, žentui dr. KEN PEDINI, sūnui dr. JULIUI DAMIJONAIČIUI-DAMIAN, marčiai CHARLENE, anūkams DAVID ir JULIAN PEDINI, JULIJAI ir JONUI DAMIAN, proanūkams SOPHIE ir MAXIMILIAN PEDINI, giminėms ir artimiesiems JAV ir Lietuvoje bei kartu liūdime.

Česlava ir Tadas Aleksioniai

Renata Armalaitė

Dalia Augūnienė

Rožė ir Vladas Bariai

Onutė Baranauskienė

Liucija Beržinskienė

Aldona Biliūnienė

Birutė Čiurienė

Silvija ir Vytautas Daugirdai

Eglė ir Vytas Dudėnai

Regina ir Antanas Greičiai

Anelė Kazlauskaitė

Elena Karosienė

Regina Lagūnienė

Aldona ir Antanas Lipskiai

Vanda Majauskienė

Danguolė Majauskas

Povilas Manomaitis

Jūratė Miklienė

Roma ir Jonas Mildažiai

Vytautas Oniūnas

Rozita Paulauskienė

Meilutė ir Petras Ruliai

Alicija Solienė

Gražina ir Jonas Stankūnai

Janina Šalnienė

Vida Tomkevičienė

Aldona Vilčinskaitė

Rimgailė ir Andrea Zotovas

Palm Beach, Florida, apylinkės lietuviai

www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Advokatas Saulius Kuprys ALT'o** pirmininkas, „Draugo“ leidėjų tarybos pirmininkas spalio 15 d. skaitys paskaitą „Pareigingumas visuomenės darbuose“ Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyriaus ruošiamose „Studijų dienos“, kurios spalio 14–16 dienomis vyks „Carmelite Spiritual Center“ (8433 Bailey Rd., Darien, IL 60561). Pranešame, kad į renginį turėjęs atvykti URM Užsienio departamento direktorius Arvydas Daunoravičius neatvyks. Daugiau informacijos suteiks dr. Vilija Kerelytė tel. 708-567-9611.

■ **Spalio 15 d., šeštadienį, 5 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629) koncertuos bardas Mindaugas Briedis ir Aušrinė Garsonaitė. Koncertas vyks tuoj po vakarinių šv. Mišių.

■ **Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio** lietuvių centre (14911 W. 127th St., Lemont IL spalio 15 d. 7 val. v. atidaroma paroda „Menininkas tremtyje – lietuvių-latvių pabėgėlių menas“. Paroda veiks iki spalio 27 d.

■ **Socialinių reikalų skyrius Lemonte** maloniai kviečia spalio 19 d., trečiadienį, 1 val. p. p. atvykti į Pasaulio lietuvių centro skaityklą (14911 127 th St., Lemont), kur bus rodomas dokumentinis filmas „Seirijai“ iš ciklo „Mūsų miesteliai“. Skyriaus raštinė atidaryta trečiadieniais nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p. (PLC rūsyje, greta lifto). Tel. 630-243-8611.

■ **Spalio 19 d., trečiadienį, 8 val. v.** „Chopin Theater“ (1543 W. Division St., Chicago, IL 60642) bardas Mindaugas Briedis ir smuikininkė Aušrinė Garsonaitė dalyvaus projekte „Skersvėjai“ su Kęstučiu Stančiausku (gitara), Aldegunda (vokalas), Al Day (vokalas, gitara), Victor Sanders (gitara), Airis (mušamieji) ir kitais. Daugiau informacijos tel. 708-574-3992.

■ **Spalio 23 d. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, 12:30 val. p. p.** vyks M. K. Čiurlionio 100-ųjų mirties metinių paminėjimas. M. K. Čiurlionio gyvenimą apžvelgs Čiurlionio galerijos Jaunimo centre direktorė ir „Draugo“ redaktorė Laima Apanavičienė, M. K. Čiurlionio laiškus žmonai skaitys aktorė Audrė Budrytė, kompozitoriaus kūrinius atliks Juilliard muzikos mokykloje nesenai apgynęs daktaro laipsnį pianistas Edvinas Minkštinas. Visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

■ **Jaunimo centro valdyba praneša, kad** tradicinė, kasmetinė lėšų telkimo vakarienė vyks 2011 m. gruodžio 4 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) Maloniai prašome organizacijas dalyvauti šiame renginyje ir tą dieną neskelbti savo renginių.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Visus – didelius ir mažus – kviečiame** linksmai atšvęsti Halloween su lietuvių estrados dainininku Radži. Koncertas-vakaronė vyks spalio 29 d., šeštadienį, 8 val. v. Lenkų kultūros fondo salėje (177 Broadway Clark, NJ 07066). Veiks baras, bus lietuviškų gėrimų ir užkandžių. Norinčius įsigyti bilietus ar gauti daugiau informacijos prašoma skambinti tel. 732-713-5108 (Žilvinas) arba rašyti el. paštu zilvis_bublis@yahoo.com

Pirkiau Žmuidzinavičiaus,
Rimšos, Vizgirdos ir Kasiulio
tapybos darbus.
Tel. 708-349-0348.

Šventė Pipirų ratelyje.

Atveskite savo vaikučius į Pipirų ratelį! Kiekvieną savaitę tėveliai su savo vaikučiais gali praleisti keletą valandėlių lietuviškoje aplinkoje dainuodami, žaisdami, kurdami rankdarbius ir pietaudami. Kviečiame vaikus nuo 18 mėn. iki 4 metų. Pipirų ratelį galite lankyti pasirinktinai – pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais arba penktadieniais nuo 9:30 val. r. iki 11:30 val. r. Siūlome vieną popietinę klasę trečiadieniais nuo 11:30 val. r. iki 1:30 val. p. p. Renkamės Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Daugiau informacijos galite gauti tel. 630-544-6686.

Dainiaus Mačikėno nuotr.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York maloniai kviečia Jus spalio 17 d., pirmadienį, nuo 6 val. v. iki 8 val. v. į

Dainiaus Mačikėno fotografijų paroda „Iš meilės šokiui“

LR generaliniame konsulate
420 Fifth Ave., 3rd floor, New York, NY 10018

Apie dalyvavimą prašytume pranešti el. paštu ny@urm.lt arba telefonu 212-354-7840.

Ši paroda gimė iš tūkstančių akimirų, sustabdytų Vilniuje, Boston ir Providence, Rhode Island valstijoje, pro objektyvo ertmę stebint Lietuvos baletu meistrų - Eglės Špokaitės, Martyno Rimeikio, Mindaugo Baužio bei Vilios Putrius kasdienį darbą, scenos užkulius ir taip užgimusį šokio stebuklą.

Ši paroda lydės žiūrovą pro baletu scenos žvilgsį, linijų tobulumą, užburiančią muzikos ir judesio harmoniją į scenos užkulius, kur per emociškai ir fiziškai sekinantį darbą gimsta šokis.

Šauniai dirba Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“. Būrelio narės (iš kairės): Lilė Jasaitė, Laima Braune, Birutė Nalienė ir Elena Ablyingtė talkina spalio 9 d. Pasaulio lietuvių centre vykusio kapelos „Sodžius“ pasirodymo metu.

Donato Tījūnėlio nuotr.

Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre galerija „Meno parkas“ (Kaunas, Lietuva) pristato parodas: **Osvaldas Jablonskis „M. K. Čiurlionio Lietuva“ ir Egidijus Rudinskas „Apie daiktų prigimtį“**

Atidarymas – spalio 14 d., penktadienį, 7:30 val. v.

Atidaryme dalyvaus O. Jablonskio dukra **Joana Jablonskytė** ir šių parodų kuratorius **Arvydas Žalyps**.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747